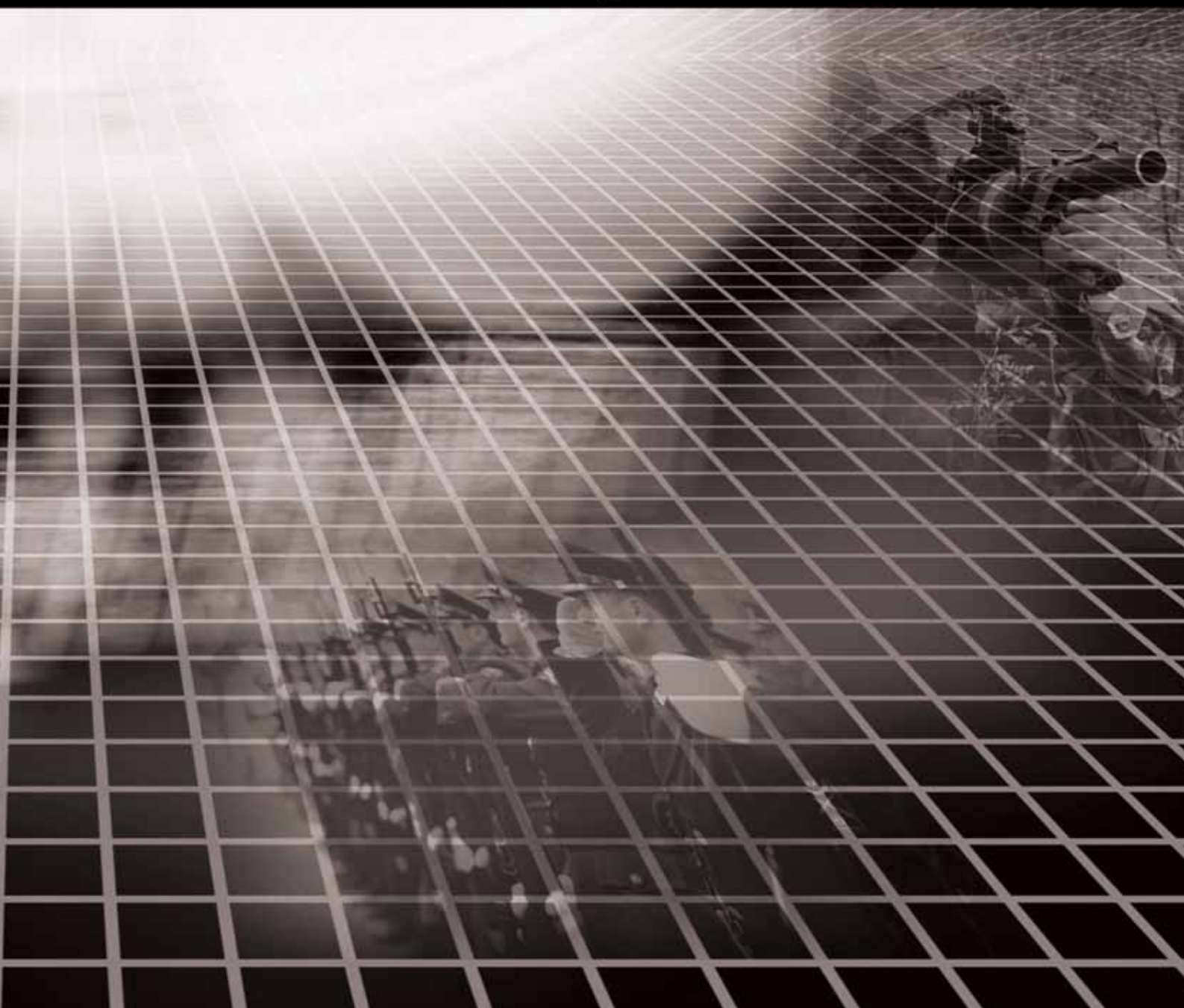

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE

Strateški pregled obrane

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE

STRATEŠKI PREGLED OBRANE

Poštovani, Republika Hrvatska je u razdoblju od osamostaljivanja do danas prošla vrlo dramatične događaje, agresiju i okupaciju dijela nacionalnog teritorija te oslobađanje okupiranih područja, obnovu i oporavak u poslijeratnom razdoblju i na koncu - sada prolazi vrlo dinamičan proces reformi i prilagodbi nužnih za njezin daljnji uravnotežen razvoj.

U cjelokupnom razdoblju neovisnosti Republike Hrvatske njezin obrambeni sustav i Oružane snage imali su stožernu ulogu, bilo kao jamac neovisnosti i oslobađanja okupiranih područja, bilo kao čimbenik reformi i ispunjavanja uvjeta za članstvo u NATO savezu i Europskoj Uniji.

Dokument koji se nalazi pred vama odraz je pomnog proučavanja globalnih sigurnosnih kretanja u svijetu i neposrednog okruženja Republike Hrvatske, no prije svega potreba i mogućnosti naše države. On je ujedno značajni korak ka operacionalizaciji Strategije nacionalne sigurnosti RH i Strategije obrane RH.

U tom smislu, Strateški pregled obrane, koji sada predstavljamo domaćoj i međunarodnoj javnosti, daje smjer u kojem će se razvijati obrambeni sustav i Oružane snage Republike Hrvatske kako bi i u budućnosti bili jamac zaštite vitalnih interesa hrvatske države i njenih građana.

Tekst koji je pred vama daje odgovore na temeljna pitanja razvoja hrvatskog obrambenog sustava. Konkretizacija ovih odrednica ogledat će se kroz planove i dokumente koji će ih detaljnije razraditi - prije svega kroz Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske - koji bi trebao odrediti vremenski okvir te slijed željenih reformi. Poznato je da tempo modernizacije i reformiranja obrambenog sustava ovisi najvećim dijelom o financijskim mogućnostima države, no dobrim planiranjem i pažljivim gospodarenjem raspoloživim resursima zasigurno možemo postići očekivane rezultate.

Strateški pregled obrane materija je koja se razvija i mijenja sukladno promjenama u međunarodnoj okolini, ali i unutar zemlje. Sigurnosne promjene i rizici koji su obilježili početak 21. stoljeća postavili su pred sve nas nova pravila igre. Stoga je nužno mijenjati se i prilagođavati svoj obrambeni potencijal, svoja razmišljanja i navike novim zahtjevima. Izražavajući našu opredijeljenost za izgradnju mira i sigurnosti, razvijat ćemo obrambeni sustav i Oružane snage RH u skladu sa suvremenim potrebama i mogućnostima kojima raspolažemo. Upravo ovaj dokument na najbolji način pokazuje pravac kojim će Republika Hrvatska doprinosti razvoju dobrosusjedskih odnosa, mira i stabilnosti u regiji.

Hrvatska vojska je pobjednička vojska koja je u najtežim, ratnim uvjetima, pokazala odličnu sposobnost transformacije i prilagođavanja novim situacijama. Zbog različitih razloga, dinamika transformacije u posljednjih deset godina nije u potpunosti pratila zahtjeve iz nove strateške sigurnosne okoline. Danas je posve jasno kako će one vojne organizacije koje ne provedu promjene u skladu s novim zahtjevima vojnog poziva i zadaća, u budućnosti biti zastarjele i nedorasle novim izazovima. Republika Hrvatska ne smije dopustiti da njezine oružane snage dožive takvu sudbinu.

Predsjednik Republike i vrhovni zapovjednik OSRH
Stjepan Mesić

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Stjepan Mesić'. The signature is written in a cursive, somewhat stylized script.

Zagreb, 10. studenoga 2005.

Republika Hrvatska je pobjedom u Domovinskom ratu u potpunosti osigurala slobodu svojim hrvatskim građanima. Odmah nakon toga započeta je višegodišnja reforma hrvatskog obrambenog sustava. U zadnje tri godine, rezultati obrambene reforme vidljivi su prvenstveno kroz redukciju osoblja i smanjenje obrambenog proračuna. Završava li s time obrambena reforma? Odgovor na ovo pitanje nije jednostavan.

Tražeci pravi odgovor na ovo pitanje odlučili smo po uzoru drugih zemalja izraditi Strateški pregled obrane. Pri izradi Strateškog pregleda obrane bilo je nužno uključiti različita tijela državne uprave od Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstva financija, preko Ministarstva unutarnjih poslova pa sve do obavještajne zajednice.

Iznimno su nam koristili savjeti stručnjaka NATO čiji je dolazak u Republiku Hrvatsku uvijek imao dodatni pozitivni učinak na kvalitetu samog dokumenta.

Raščlanili smo sigurnosnu situaciju u svijetu, a posebice u neposrednom okruženju, utvrdili sposobnosti našeg obrambenog sustava i sagledavši naše nacionalne potrebe i prioritete došli do jasnih zaključaka.

Svijet je sve više suočen s novim oblicima prijetnji. Međunarodni terorizam, trgovina narkoticima, oružjem i ljudima, proliferacija sredstava za masovno uništavanje stvaraju goleme probleme u funkcioniranju pojedinih država i sve više postaju zajednički problemi svijeta.

Radi ostvarenja nacionalnih interesa, uvidjeli smo potrebu poboljšanja sustava upravljanja obranom. Posebnu pozornost smo posvetili definiranju buduće misije i zadaće Oružanih snaga.

Za potpunu operativnu sposobnost obrambenog sustava nužno je započeti s opremanjem i obučavanjem naših postrojbi za cijeli spektar operacija. To ćemo moći ostvariti kroz moderan i fleksibilno ustrojen obrambeni sustav koji će prvenstveno počivati na uvježbanim, opremljenim i mobilnim postrojbama Oružanih snaga.

Također smo utvrdili nužnost uspostave boljeg sustava upravljanja ljudskim, materijalnim i financijskim resursima. Dostupnost obrambenih resursa će odrediti dinamiku transformacije hrvatskog obrambenog sustava. No već sada mogu reći kako ćemo imati dostatna proračunska sredstva za financiranje ključnih programa opremanja Oružanih snaga. Koristit ćemo se i posebnim programom prenamjene vojnih nekretnina kao izvorom sredstava za podizanje cjelokupne obrambene infrastrukture.

Posebno želim istaknuti izravan utjecaj Strateškog pregleda obrane na jačanje našeg timskog pristupa i boljeg međusobnog razumijevanja svih koji smo odgovorni za vođenje naše obrambene i sigurnosne politike.

Na kraju želim reći da je Strateški pregled obrane dobar putokaz za daljnju reformu obrambenog sustava. On je početak priče koja se nastavlja s Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga i činit će jednu cjelinu nužnu za izgradnju hrvatskog obrambenog sustava 21. stoljeća.

Ministar obrane
Borislav Rončević

A large, stylized handwritten signature in black ink, which appears to read 'Rončević'.

Sažetak

Ministarstvo obrane RH iniciralo je u jesen 2003. godine izradu Strateškog pregleda obrane s ciljem usmjeravanja nastavka reformi OS RH i cjelokupnog obrambenog sustava. Međuresorni karakter vođenja ovog procesa ocrta odlučnost Vlade RH da provede reforme koje će omogućiti strukturiranje obrambenog sustava primjerenog promijenjenom sigurnosnom okruženju i mogućnostima financiranja te njegovo istodobno prilagođavanje budućoj ulozi RH u okvirima euroatlantskih integracija.

Procjena prijetnji i rizika za interese RH ukazala je na nisku vjerojatnost klasične vojne prijetnje i porast značaja netradicionalnih prijetnji i rizika (terorizam, proliferacija oružja za masovno uništavanje, organizirani kriminal, katastrofe, akcidenti i dr.).

Temeljne karakteristike prilagođenog koncepta obrane RH bit će: popuna OS RH profesionalnim osobljem i ugovornom pričuvom; daljnje razvijanje civilne uz vojnu komponentu obrane; naglasak na razvoju sposobnosti sudjelovanja u međunarodnim vojnim operacijama; usmjeravanje razvoja sposobnosti na misije i zadaće, što uključuje i razvoj sposobnosti za sudjelovanje u neratnim vojnim operacijama.

Oružane snage će zadržati gransku strukturu, smanjiti broj postrojbi i zapovjedništava, te nastaviti s razvojem sposobnosti za provedbu definiranih misija i zadaća. Ciljana veličina OS RH je 16 000 djelatnih vojnih osoba i 2 000 civilnog osoblja, uz ugovornu pričuvu s 8 000 pripadnika. Ročni sastav postupno će biti ukinut.

Ključni dokumenti iz područja doktrina će biti usvojeni do konca 2007. Buduće doktrine OS RH bit će u skladu s NATO doktrinama.

Interoperabilnost sa snagama saveznika realizirat će se postupno. Najviši prioritet imaju elementi obrambenog sustava koji će u bliskoj budućnos-

ti biti angažirani u međunarodnim operacijama. Druga razina prioriteta obuhvaća stalno spremne snage, a treća razina su ostali dijelovi obrambenog sustava.

Planovima na području upravljanja ljudskim resursima MORH-a i OS RH utvrdit će se ciljana personalna struktura i dinamika dostizanja njene ciljane veličine. Intenzivirat će se pribavljanje i pomladivanje osoblja, nastavljajući s planskim izdvajanjem.

Sustav upravljanja osobljem proći će proces reorganizacije kako bi mogao pružiti potporu ovim procesima te osigurati potporu osoblju. Sustav vojnih specijalnosti i vojna izobrazba uvezat će se u nacionalni sustav klasifikacije zanimanja i nacionalni obrazovni sustav radi omogućavanja konkurentnosti izdvojenom osoblju na tržištu rada.

Ograničene proračunske mogućnosti zahtijevaju pažljivo određivanje prioriteta u modernizaciji i opremanju OS RH. Prioriteti ovoga područja su ostvarivanje interoperabilnosti snaga koje će biti namijenjene za angažiranje u multinacionalnim snagama (ponajprije komunikacijski sustavi i zaštitna oprema, te opremanje u cilju ostvarenja Partnerskih ciljeva), komunikacijski i informacijski sustavi svih razina, simulacijski sustavi za obuku, te suvremeni borbeni sustavi kao zamjena za postojeće zastarjele sustave.

U procesu opremanja i modernizacije oružanih snaga nastojat će se maksimalno koristiti domaćim razvojnim i proizvodnim potencijalima gdje je to moguće i ekonomski isplativo. Nabava naoružanja i vojne opreme iz uvoza obavljat će se off-set programima kad god je to moguće, uz nastojanje razvoja zajedničkih programa s prijateljskim zemljama ili stranim tvrtkama.

Tijekom procesa donošenja Dugoročnog plana razvoja OS RH izradit će se Plan opremanja i modernizacije

kojim će se utvrditi konkretni projekti na području modernizacije i opremanja s ciljem postupnog dostizanja svih potrebnih sposobnosti do 2015. godine. Ovo uključuje i mogućnost redefiniranja ciljanih sposobnosti u skladu s proračunskim mogućnostima, odnosno s realnim prioritetima cjelokupnog obrambenog sustava.

Na području infrastrukture ubrzat će se proces napuštanja suvišnih objekata radi oslobađanja sredstava za projekte modernizacije naoružanja, opreme i infrastrukture. Infrastrukturni kapaciteti će se okrupnjavati kada god to bude moguće i opravdano.

Ministarstvo obrane također će proći proces reorganizacije. Nastavit će se redukcija veličine upravnog dijela Ministarstva obrane te izdvajanje aktivnosti koje nisu usko vezane uz upravljanje obranom. Ustrojit će se relativno mala organizacija koja će na učinkovit i ekonomičan način upravljati obrambenim sustavom RH.

Glavni stožer i dalje će se ustrojivati u okviru MORH-a. Funkcionalna područja, odnosi između ustrojstvenih cjelina, razgraničenje provedbenih i upravnih nadležnosti i procesi uredit će se novom Uredbom o unutarnjem ustrojstvu MORH-a i Pravilnikom o odnosima upravnog dijela MORH-a i GS OS RH koji će biti izrađeni tijekom 2005. i 2006. i implementiran 2006.

Obrambena politika usmjeravat će procese u obrambenom sustavu, a formulirat će se u skladu sa sigurnosnom i vanjskom politikom RH. Proces obrambenog planiranja preuredit će se tako da se pojednostavni, centralizira i omogući punu usklađenost s obrambenim planiranjem u NATO-u. Odlučivanje o ključnim pitanjima iz područja obrane provodit će se prema precizno determiniranim procedurama i na transparentan način.

Prilagodba ključnih propisa provest će se radi omogućavanja učinkovitog sud-

jelovanja u operacijama s partnerima i budućim saveznicima.

Međunarodna obrambena suradnja slijedit će smjernice vanjske politike. Na području međuresorne suradnje MORH će intenzivnije sudjelovati i pokretati aktivnosti koje su usmjerene na uređivanje cjelokupnog sustava nacionalne sigurnosti: civilno-vojno krizno planiranje, obalna straža, potpora zemlje domaćina savezničkim snagama na teritoriju RH i dr.

RH će žurno i prioritetno osigurati interoperabilnost na području zaštite i razmjene povjerljivih informacija u cilju harmonizacije sigurnosno-obavještajnog sustava MORH-a s nacionalnim i međunarodnim zahtjevima.

U cilju povećanja učinkovitosti administracije, poboljšanja komuniciranja i ostvarenja preglednosti procesa u okvirima MORH-a i OS RH nabavit će se i implementirati jedinstveni poslovni informacijski sustav.

Sadržaj

SADRŽAJ.....	8
1. UVOD.....	9
2. STRATEŠKI KONTEKST.....	11
2.1. SIGURNOSNO OKRUŽENJE.....	11
2.2. INTERESI I CILJEVI RH.....	12
2.3. PRIJETNJE I RIZICI.....	13
2.4. MEĐUNARODNE OBVEZE.....	14
3. PRILAGODBE U OBRAMBENOM SUSTAVU.....	15
3.1. ORUŽANE SNAGE RH.....	15
3.1.1. <u>Buduće misije i zadaće OS RH.....</u>	15
3.1.2. <u>Vojne sposobnosti.....</u>	17
3.1.2.1. <u>Sposobnost združenog djelovanja OS RH i djelovanja sa saveznicima/partnerima.....</u>	18
3.1.2.2. <u>Razmjestivost i mobilnost.....</u>	18
3.1.2.3. <u>Jedinstveni sustav zapovijedanja i nadzora.....</u>	19
3.1.2.4. <u>Sposobnosti kopnenih snaga.....</u>	19
3.1.2.5. <u>Sposobnosti mornaričkih snaga.....</u>	22
3.1.2.6. <u>Sposobnosti zrakoplovnih snaga.....</u>	22
3.1.2.7. <u>Sustavi obuke i školovanja.....</u>	23
3.1.2.8. <u>Sposobnosti logističkog sustava.....</u>	24
3.1.3. <u>Struktura snaga.....</u>	25
3.2. <u>MJESTO I ULOGA CIVILNE OBRANE.....</u>	28
3.3. <u>GLAVNE POLUGE PRILAGODBE OBRAMBENOG SUSTAVA.....</u>	29
3.3.1. <u>Profesionalizacija.....</u>	29
3.3.2. <u>Doktrina.....</u>	29
3.3.3. <u>Interoperabilnost i norme.....</u>	30
4. RESURSI OBRANE.....	31
4.1. <u>LJUDSKI RESURSI.....</u>	31
4.2. <u>MATERIJALNI RESURSI.....</u>	32
4.2.1. <u>Naoružanje i vojna oprema.....</u>	32
4.2.2. <u>Objekti i infrastruktura.....</u>	33
4.3. <u>FINANCIRANJE.....</u>	34
5. UPRAVLJANJE OBRANOM.....	36
5.1. <u>MINISTARSTVO OBRANE.....</u>	36
5.2. <u>PRAVNI OKVIR.....</u>	38
6. ZAKLJUČAK.....	39
7. PRILOZI.....	41
7.1. <u>POJMOVNIK.....</u>	41
7.2. <u>PREUZETI PARTNERSKI CILJEVI.....</u>	43
7.3. <u>BUDUĆE MISIJE I ZADAĆE OS RH.....</u>	45
7.4. <u>ELEMENTI BORBENIH SNAGA.....</u>	47

Uvod

Značajne promjene u europskom sigurnosnom okružju, posebno naglašene velikim proširenjem Europske unije (EU) i Sjevernoatlantskog saveza (NATO) tijekom 2004. godine, rezultirale su većim povezivanjem i isprepletanjem sigurnosnih i obrambenih sustava. Samim time europske su se države suočile s problemima usmjeravanja i prilagodbi vlastitih obrambenih sustava novonastalim okolnostima, posebno trendu smanjivanja ukupnih vojnih potencijala. Mnoge države NATO-a koriste se Strateškim pregledom obrane (SPO) kao instrumentom za poticanje i praćenje reformi svojih oružanih snaga i obrambenih sustava.

Ministarstvo obrane Republike Hrvatske (MORH) je, slijedom promijenjenih sigurnosnih okolnosti u okružju, iniciralo izradu vlastitog SPO koji treba ponuditi smjernice daljnjeg razvoja obrambenog sustava RH. Proces SPO zamišljen je kao temeljita inventura obrambenog sustava kroz koju se uočavaju njegovi nedostaci i, u konačnici, predlaže novi koncept obrane, orijentiran prema razvoju potrebnih vojnih sposobnosti u okviru postojećih proračunskih uvjeta tijekom pristupanja euroatlantskim integracijama.

Izrađujući dokumente u okviru Akcijskog plana za članstvo (Membership Action Plan - MAP), te dokumente Obrambena politika 2003/04 i Obrambena politika 2004/05, MORH je više puta iskazao namjeru izrade SPO kojim će usmjeriti reformu obrambenog sustava i omogućiti izradu realističnog Dugoročnog plana razvoja oružanih snaga (DPR OS).

Proces SPO započeo je u listopadu 2003. godine osnivanjem Vijeća za SPO, te Povjerenstva za izradu SPO-a. U Vijeće za SPO uključeni su svi ključni dužnosnici MORH-a i OS RH te, svojim predstavnicima, ključne institucije izvan sastava MORH-a: Ured Predsjednika RH, Vlada RH, Ministarstvo vanjskih poslova

i Ministarstvo financija. S obzirom na činjenicu da se ovakav proces prvi put provodi u RH, redovito su obavljane i konzultacije s međunarodnim osobljem NATO saveza.

Tijekom procesa postignut je konsenzus na najvišoj razini (Predsjednik RH, predsjednik Vlade RH, predsjednik Hrvatskog sabora) o potrebi smanjenja ukupne veličine OS RH, što je rezultiralo ukidanjem dijela pričuve "B" (oko 76 000 pripadnika). U skladu s inicijalnim nalazima SPO, zaustavljeni su projekti čiji je doprinos razvoju potrebnih sposobnosti upitan, te se pristupilo ubrzanom otpisu neperspektivnog naoružanja i vojne opreme.

Pokretanjem procesa SPO uvedeno je kontinuirano sudjelovanje donositelja odluka unutar MO i OS RH na svim raspravama koje bitno utječu na razvoj i budući izgled obrambenog sustava RH. Tekst dokumenta SPO bio je predmet stručne i javne rasprave, i ključne primjedbe dobivene na ovim raspravama ugrađene su u završni tekst dokumenta koji je potom predstavljen državnom vrhu.

Povjerenstvo za izradu SPO-a je, koristeći se izvješćima i analizama institucionalnih cjelina MORH-a, iniciralo osnivanje resornih i međuresornih radnih tijela za analize specifičnih pitanja obrambenog sustava RH. Nalazi i prijedlozi rješenja raspravljani su u okviru Povjerenstva, Vijeća, s NATO timom, a za pojedina bitna rješenja za provedbu cijelog procesa tražena je i verifikacija Vlade RH.

Početna faza SPO bila je izrada analiza i studija koje su dale polazište za redefiniranje postojećih zadaća OS RH. Na temelju nalaza proisteklih iz analiza i studija definirane su buduće misije i zadaće iz kojih su derivirane potrebne sposobnosti elemenata snaga, te struktura snaga. Buduće misije i zadaće u jasnoj su vezi s prijetnjama i rizicima za sigurnost RH, te međunarodnim obvezama

Uvod

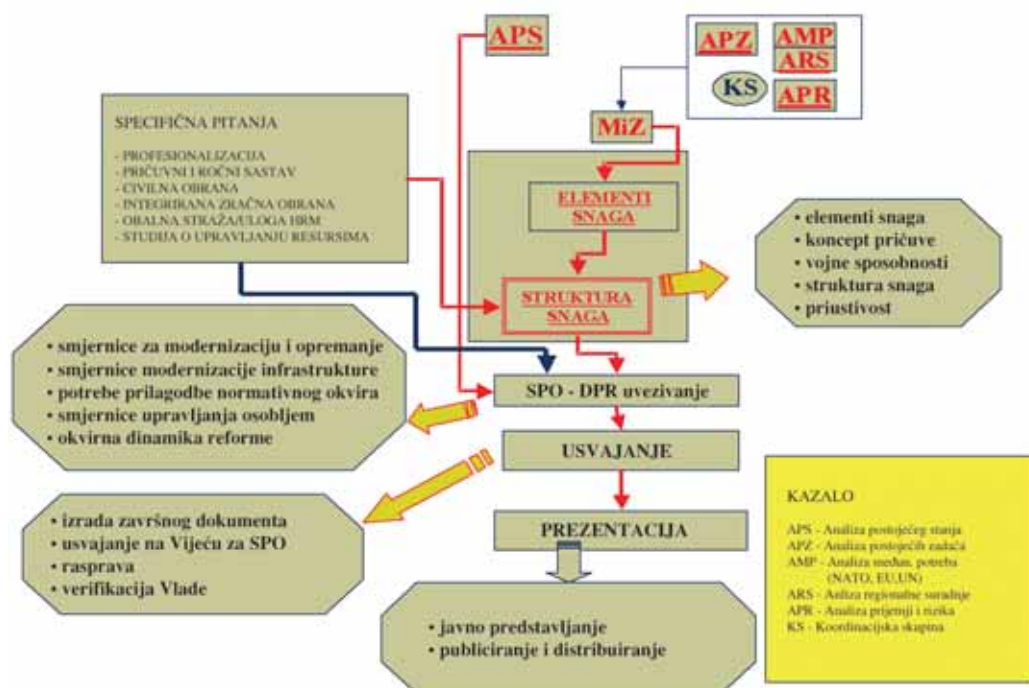
koje je RH preuzela u UN, ali i u okviru integracija kojima pristupa: NATO i EU, odnosno regionalnih inicijativa. Pri kreiranju buduće strukture snaga uvažavani su ključni mogući scenariji prijetnji i rizika te je izvršena provjera priuštivosti takve strukture.

Jedan od najvažnijih rezultata procesa SPO je dobivanje okvirnih smjernica za nastavak reformi obrambenog sustava i izradu Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga (DPR OS), kojim će se, nakon usvajanja u Saboru, i formalno

utvrditi smjer razvoja OS RH i obveze pojedinih elemenata obrambenog sustava. Usvajanjem DPR OS osigurat će se stabilan okvir za srednjoročno i kratkoročno planiranje, te za plansko i odgovorno upravljanje resursima obrane.

Završni dokument je produkt procesa SPO kojim se daju smjernice za izradu razvojnih planova, te prilagodbu strateških dokumenata koji će usmjeriti razvoj obrambenog sustava RH tijekom i nakon pridruživanja euroatlantskim integracijama.

Slika broj 1: Strateški pregled obrane

Strateški kontekst

SIGURNOSNO OKRUŽENJE

Globalne sigurnosne promjene s kraja 20. i početka 21. st. potaknule su značajne izmjene sigurnosnih paradigmi. Umjesto relativno jednostavnih bipolarnih odnosa te predvidivih odgovora na možebitne izazove, svijet je suočen sa složenom sigurnosnom situacijom, koju karakterizira velika brzina promjena i nepredvidljivost ugroza, a u kojoj su asimetrične prijetnje izraženije nego ikad. Nestabilnost pojedinih država i regija, terorizam, organizirani kriminal, proliferacija oružja za masovno uništavanje, ilegalne migracije te problemi informacijske sigurnosti predstavljaju ugroze na koje niti jedna država ne može u cijelosti odgovoriti samostalno. U skladu s time, otvoreni su procesi prilagodavanja sigurnosno-obrambene arhitekture na globalnoj i nacionalnim razinama. Time je izraženija potreba uvezivanja nacionalnih sigurnosno-obrambenih sustava kako bi se primjereno odgovorilo na transnacionalne prijetnje.

Međunarodne organizacije nastoje pronaći odgovore na novonastale, promijenjene okolnosti. Relativna sporost ovih organizacija pri donošenju odluka često onemogućava pravodobno reagiranje, a raspoloživi instrumenti i resursi za rješavanje kriznih stanja imaju izražene limite. Stoga, sve značajniju ulogu u prevladavanju kriza dobivaju regionalne političko-sigurnosne organizacije kao što su NATO i EU. Jačanjem njihove uloge na globalnoj razini raste i njihova odgovornost na području međunarodne sigurnosti. To je posebice prepoznatljivo u slučaju NATO-a, koji je kroz vojno angažiranje izvan teritorija država članica preuzeo ulogu najznačajnijeg čimbenika međunarodne sigurnosti. Time je NATO pokrenuo proces transformacije i prilagodbe, kako strukturalne tako i na području obrambenih sposobnosti Saveza. Nova zapovjedna struktura i formiranje snaga za brze odgovore predstavljaju samo najmarkantnije primjere ove transformacije i prilagodbe.

Raste i uloga EU-a, naročito u području ublažavanja posljedica kriza i društvenog oporavka područja zahvaćenih krizama. Europa prolazi kroz intenzivne procese ujedinjavanja i sigurnosnog stabiliziranja. U sklopu ovih procesa formira se zajednička vanjska i sigurnosna politika EU (CSFP), kao i europska sigurnosna i obrambena politika (ESDP). Pri tome EU teži razvijanju obrambenih sposobnosti kojima će moći primjerenije odgovoriti budućim izazovima koji se pojavljuju na europskom i širem prostoru. EU je učinila snažan iskorak u smjeru implementacije zajedničke sigurnosne i obrambene politike stvaranjem mehanizma razvoja sposobnosti (CDM), definiranjem glavnih ciljeva (Headline Goals), njihovom razradom u Europskom akcijskom planu razvoja sposobnosti (ECAP), organiziranjem Europske agencije za obranu (EDA), te ustrojavanjem snaga za operacije odgovora na krize (Battlegroups).

Potpuno stabiliziranje donedavno trusnog područja jugoistoka Europe (JIE) ostaje i nadalje jedan od temeljnih političko-sigurnosnih ciljeva EU-a. Jasan pokazatelj preuzimanja odgovornosti za stabilizaciju JIE jest i zamjena NATO snaga u Bosni i Hercegovini snagama EU-a. Paralelno s naporima NATO-a i EU-a teče i jačanje demokratskih procesa unutar zemalja JIE čime se moguće područje konflikata svodi na najmanju moguću mjeru. Uz to, većina zemalja regije pristupa euroatlantskim integracijama ili su u njih već pristupile. I zemlje koje su dosad bile izvan ovih procesa pokazuju opredijeljenost euroatlantskim integracijama, prije svega kroz nastojanja za uključivanjem u NATO/PfP program i za sklapanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s EU. Time i regionalno okruženje poprima stabilnija i sigurnija obilježja, što je RH omogućilo snažan iskorak prema angažiranijem sudjelovanju u međunarodnim aktivnostima

Strateški kontekst

INTERESI I CILJEVI RH

odnosno da umjesto 'uvoznika' sigurnosti postane njezin 'izvoznik'. Nastojanje RH da pridonese sigurnosti regije i svijeta podrazumijeva prilagođavanje njezina sigurnosno-obrambenog sustava izazovima razvoja sposobnosti potrebnih za primjeren doprinos kooperativnoj sigurnosti i kolektivnoj obrani.

INTERESI I CILJEVI RH

Sigurnosni interesi RH, te iz njih izvedeni ciljevi, proizlaze iz temeljnih, Ustavom RH utvrđenih nacionalnih vrijednosti, a detaljno su razrađeni Strategijom nacionalne sigurnosti, koju je 2002., usvojio Hrvatski sabor.

Vitalni interesi RH su opstanak suverene, neovisne i teritorijalno cjelovite države, te zaštita života i imovine njezinih građana. Važni interesi RH su očuvanje i razvoj demokracije i demokratskih institucija; vladavina prava; gospodarski prosperitet i socijalna pravda; doprinos uspostavi i očuvanju mirnog i stabilnog okruženja; očuvanje i razvoj međunarodnog poretka na načelima pravde, poštovanja međunarodnog prava, političke i gospodarske ravnopravnosti; očuvanje i zaštita okoliša.

Opći sigurnosni cilj jest izgradnja pretpostavki i uvjeta za slobodan, pravedan i stabilan politički, gospodarski i socijalni razvoj hrvatskog društva, u suradnji i međusobnoj usklađenosti s drugim demokratskim državama. Posebni sigurnosni ciljevi su uspostava, razvoj i provedba odgovarajućih politika, mjera, aktivnosti i institucija na sigurnosnom području, izgradnja povoljnoga međunarodnoga sigurnosnog okruženja na regionalnoj i globalnoj razini uključivanjem u međunarodne sigurnosne integracije i suradnjom s drugim demokratskim državama, razvojem stabilnog i gospodarski naprednijeg društva koje će biti dugoročno sposobno izgrađivati i održavati učinkovite sigurnosne mehanizme i

resurse, te uspješno odgovarati na sigurnosne izazove, rizike i prijetnje.

U programu Vlade RH za mandatno razdoblje 2003. - 2007. godine su posebno istaknuti ciljevi dostizanja statusa punopravnog članstva u NATO-u i EU-u, poboljšanja međunarodnog i sigurnosnog položaja RH, razvijanja mira i stabilnosti regije, nastavka reformi društva i sustava obrane, te povećanje učinkovitosti oružanih snaga i drugih zaštitnih mehanizama društva. Posebnu pozornost Program Vlade RH posvećuje Jadranskoj orijentaciji RH, te zaštiti hrvatskog dijela Jadrana.

Na temelju definiranih interesa i ciljeva RH formulirane su buduće misije i zadaće OS RH, pri čemu su ključni čimbenici bili procjena rizika i prijetnji za sigurnost RH, međunarodne obveze koje je RH preuzela, te obveze koje proizlaze iz budućeg članstva RH u euroatlantskim integracijama. Vjerojatno je kako će se tijekom procesa pridruživanja euroatlantskim integracijama pojavljivati potreba drugačijeg određivanja prioriteta i usklađivanje rješenja s potrebama punopravnog članstva RH u ovim integracijama.

PRIJETNJE I RIZICI

Procjena prijetnji i rizika nacionalnoj sigurnosti i interesima RH jedan je od ključnih ulaznih parametara definiranja obrambenog sustava i obrambenog koncepta RH. Na temelju prosudbe prostora, prijetnji i rizika, može se zaključiti da trenutačno protiv RH nije i da u dužem razdoblju neće biti izražena neposredna konvencionalna vojna prijetnja, premda se ona ne smije u potpunosti isključiti.

Mala je vjerojatnost da će se u nastupajućem razdoblju razviti konvencionalni sukob u kojem će teritorij RH biti dio većeg ratišta. Države koje bi eventualno mogle ugroziti RH ne posjeduju visoko sofisticirane snage, nego su uglavnom konvencionalne.

Unatoč trendu postupne stabilizacije,

Strateški kontekst

PRIJETNJE I RIZICI

još uvijek postoji mogućnost pojave i širenja nestabilnosti u okruženju RH. Prijetnje dobivaju novi karakter i u budućnosti će se vrlo teško moći razdvojiti njihova vojna i nevojna komponenta. Izražena je mogućnost posrednog utjecaja kriza s izvorima u bližem okruženju i destabilizacijskog utjecaja asimetričnih i transnacionalnih prijetnji.

Na globalnoj razini posebno je izražena prijetnja međunarodnog terorizma, koji daje novu dimenziju svim ostalim oblicima transnacionalnih prijetnji, a može prouzročiti i konvencionalne sukobe. Terorizam je u vrlo kratkom vremenu i s nedvojbeno velikim učinkom uspio ugroziti sigurnost svih demokratskih društava, ostvarujući prvi u nizu svojih ciljeva - stvaranje osjećaja nesigurnosti u populaciji ciljanih država.

Proliferacija oružja masovnog uništavanja omogućava stvaranje novih vojnih i terorističkih prijetnji. Dostupnost ovih oružja tehnološki slabijim oružanim snagama agresivnih nedemokratskih režima, pa i manjim skupinama, kao i mogućnost njihove uporabe predstavljaju prijetnju svjetskoj sigurnosti. Ova prijetnja zahtijeva koordinirani odgovor cjelokupnog međunarodnog sustava sigurnosti, a ne samo policijskih i/ili vojnih snaga pojedinih država.

Organizirana trgovina narkoticima i ljudima, kao i ostali oblici organiziranog kriminala, uz već izražene destabilizatore, postali su dio izvora sredstava za financiranje terorističkih skupina.

Razvoj i intenzivna primjena komunikacijskih i informatičkih tehnologija prate i specifični sigurnosni izazovi, koji se reflektiraju na opću stabilnost i sigurnost, te je razvoj sposobnosti odgovora na takve izazove imperativ na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

RH je izložena i rizicima velikih šteta i ljudskih žrtava kao posljedice velikih, prirodnih i ljudskom djelatnošću izazvanih katastrofa. Postoji visoka vjerojat-

nost da će se u sustavu sprječavanja većih posljedica, te u uklanjanju i ublažavanju nastalih, zahtijevati potpora i pomoć obrambenog sustava.

Procjena prijetnji i rizika ukazala je na potrebu reforme obrambenog sustava u vojnoj obrani i u razvoju novih sposobnosti. Nalazi procjene prijetnji i rizika o maloj vjerojatnosti konvencionalne prijetnje prema RH omogućavaju provedbu sveobuhvatne reforme Oružanih snaga. Nalazi o vrlo visokoj vjerojatnosti asimetričnih prijetnji nameću potrebu razvoja novih, specifičnih, primjerenih odgovora na ove prijetnje i sudjelovanje u kolektivnoj i kooperativnoj sigurnosti euroatlantskih integracija. Dakle, u svjetlu male vjerojatnosti konvencionalnog sukoba, RH se ukazuje prilika da postupnim reformama obrambenog sustava izgradi dostatne sposobnosti i strukturira snage kompatibilne zahtjevima kolektivne sigurnosti i kolektivne obrane.

MEĐUNARODNE OBEVEZE

Približavanjem euroatlantskim integracijama RH je preuzela brojne obveze koje značajno utječu na definiranje budućih misija i zadaća OS RH te na alokaciju resursa koje RH može odvojiti za potrebe obrane, održavajući ravnotežu s potrebama ukupnog razvoja. Aktivna uloga RH na međunarodnoj političko-sigurnosnoj sceni jača, te je RH također preuzela brojne obveze u okvirima UN-a i regionalnih sigurnosnih inicijativa.

U okviru suradnje s UN-om, RH je Stand-by aranžmanom definirala vlastite obveze na polju sudjelovanja u UN vođenim mirovnim operacijama, uključujući i uvrštavanje hrvatskih vojnih promatrača, stožernih časnika i vojnih stručnjaka na UN-ovu On Call listu, a RH ima i status promatrača u UN postrojbi SHIRBRIG-u (Stand by Arrangement High Readiness Brigade -

Strateški kontekst

MEĐUNARODNE OBVEZE

brigada u visokom stupnju pripravnosti za djelovanja u skladu sa Stand-by aranžmanom UN-a).

Tijekom procesa pristupanja NATO savezu, sudjelovanjem u aktivnostima Partnerstva za mir i Akcijskim planom za članstvo, RH je preuzela 49 partnerskih ciljeva (Pregled preuzetih partnerskih ciljeva daje se u prilogu). Na taj način RH usmjerava razvoj sposobnosti obrambenog sustava prema potrebnoj razini interoperabilnosti sa snagama članica Saveza, posebice u pogledu angažiranja OS RH u NATO vođenim međunarodnim operacijama.

Pristupanjem EU-a RH će se obvezati na razvijanje dijela sposobnosti iskazanih u Deklaraciji o europskim vojnim sposobnostima, odnosno obveza integracije obrambenog sustava RH u okvire europske sigurnosne i obrambene politike (ESDP). S obzirom na mogućnosti RH u europskim snagama i EU vođenim operacijama namjerava se prvenstveno koristiti postrojbama pripremljenim za NATO operacije.

U okvirima suradnje s OESS-om RH je potpisnica više sporazuma, konvencija i

ugovora koji joj omogućavaju aktivan doprinos u mjerama izgradnje povjerenja i sigurnosti (CSBM). RH će nastaviti aktivno sudjelovati u okvirima OESS-a, nastojeći pridonositi stvaranju sigurnijeg i stabilnijeg okruženja.

Regionalna multilateralna obrambena suradnja RH obuhvaća sudjelovanje u forumima regionalnih obrambenih inicijativa srednje i jugoistočne Europe: CENCOOP (Central European Nation Cooperation), Kvadrilateral, Američko-jadranska povelja, Jadransko-jonska inicijativa, SEDM (South-East European Defence Ministerial) i SECEP (South-East European Cooperation Proces).

Stabilnije sigurnosno okruženje, podmakli procesi pristupanja RH euroatlantskim integracijama, mala vjerojatnost konvencionalnog sukoba i širok raspon međunarodnih aktivnosti jasno ukazuju na potrebu prilagodbe obrambenog sustava ovakvim okolnostima. Stoga, a imajući u vidu sigurnosne trendove u bližem i daljem okruženju, postojeći obrambeni sustav mora proći niz reformi i prilagođavanja budućim potrebama.

Prilagodbe u obrambenom sustavu

ORUŽANE SNAGE RH

Postojeći obrambeni sustav RH razvijen je na iskustvima Domovinskog rata, a sastoji se od vojne i civilne obrane.

Međutim, ovaj obrambeni sustav zasnovan prvenstveno na konceptu individualne obrane te usmjeren prvenstveno na obranu nacionalnog teritorija suočava se s izazovima promijenjenog sigurnosnog okruženja i procesa integracije RH u NATO i EU. Uz to, ne mogu se zanemariti niti izazovi tekuće revolucije u vojnim poslovima (Revolution in Military Affairs-RMA). Dinamika smanjenja obrambenog proračuna dovela je u pitanje mogućnost vjerodostojne provedbe postojećeg koncepta obrambenog sustava, a pristupanje NATO-u i EU-u i samu potrebu njegovog održavanja.

Postojeći ustroj OS RH utemeljen prvenstveno na konceptu individualne obrane bio je usmjeren na izgradnju i održavanje sposobnosti za obranu nacionalnog teritorija. Ograničene proračunske mogućnosti, neadekvatna popunjenost postrojbi OS RH, visoki troškovi funkcioniranja i niska ispravnost oružanih sustava i opreme u konačnici rezultiraju niskom učinkovitošću sustava. Također, ukupne obrambene sposobnosti su neprimjerene budućim misijama i zadaćama.

Stalne promjene sigurnosnog okruženja i buduće obveze u sustavu kolektivne obrane uvjetuju preispitivanje i prilagodbu obrambenog koncepta RH te izgradnju obrambenog sustava primjerenog novim izazovima.

Strateški cilj transformacije obrambenog sustava RH je dostizanje razine sposobnosti koja će jamčiti zaštitu nacionalnih interesa i omogućavanje integracije u euroatlantske političko-sigurnosne organizacije. Prilagodbe koje će se provesti tijekom i nakon usvajanja koncepta kolektivne obrane na područjima normativnih i organizacijskih rješenja podrazumijevaju ustrojavanje vojne organizacije primjerenog tipa, redefiniranje uloge i mjesta civilne obrane, usva-

janje i primjenu doktrina i standarda koji su kompatibilni doktrinama i standardima NATO, te postizanje zahtijevanog stupnja interoperabilnosti.

Nastupajuća transformacija obrambenog sustava zahtjeva potporu društvene zajednice osiguranjem primjerenih resursa nužnih za njenu provedbu..

ORUŽANE SNAGE RH

U dostizanju optimalne strukture snaga rabiće se pristup temeljen na procjeni postojećih i budućih prijetnji te na izgradnji sposobnosti OS RH potrebnih za odgovor na te prijetnje, s obzirom na raspoložive resurse.

U skladu s budućim zahtjevima koji će se postaviti pred OS RH u nacionalnoj obrani te u ispunjavanju obveza koje proizlaze iz članstva u NATO-u definirane su misije i zadaće OS RH. Raščlambom misija i zadaća utvrđene su potrebne vojne sposobnosti OS RH te elementi snaga potrebni za dostizanje tih sposobnosti.

Najveći dio elemenata snaga potrebnih za buduću strukturu OS RH postoji i u sadašnjoj strukturi. Predstojeća transformacija usmjerit će se na uravnoteženje potrebnih elemenata u skladu s raspoloživim resursima i zahtijevanim sposobnostima.

OS RH će se postupno profesionalizirati, što podrazumijeva zamrzavanje obveznog služenja vojnog roka u idućem srednjoročnom razdoblju (idućih 5 godina) te uvođenje dragovoljnog služenja vojnog roka kao najvažnijeg izvora popune djelatnih postrojbi i postrojbi ugovorne pričuve. Kontingent vojnika na dragovoljnom služenju vojnog roka neće biti veći od 2000 vojnika godišnje, a dragovoljno služenje vojnog roka bit će omogućeno i ženama.

Buduće misije i zadaće OS RH

Misije i zadaće (detaljan pregled misija i zadaća OS RH daje se u prilogu) OS RH proizlaze iz Ustavom i

Prilagodbe u obrambenom sustavu

ORUŽANE SNAGE RH

strateškim dokumentima definiranih zadaća obrambenog sustava. Pri formuliranju liste budućih misija i zadaća OS RH uvažavane su procjena prijetnji i rizika za sigurnost RH, već preuzete međunarodne obveze RH, te buduće obveze koje će RH pristupanjem u NATO i EU preuzeti. Buduće misije i zadaće OS RH, prema kojima će se usmjeravati razvoj vojnih sposobnosti, su sljedeće:

2. SUDJELOVANJE U OPERACIJAMA ODGOVORA NA KRIZE U INOZEMSTVU

- mirovne operacije (Mirovne operacije podrazumijevaju sve operacije odgovora na krize u inozemstvu (eng. CRO - Crises Response Operations), osim humanitarnih operacija. Obuhvaćaju operacije potpore miru, održavanja mira, nametanja mira i druge

SCENARIJI - MISIJE I ZADAĆE - RIZICI

Slika 2: Scenariji - misije i zadaće - rizici

1. ZAŠTITA SUVERENITETA I TERITORIJALNE CJELOVITOSTI RH, OBRANA RH I SAVEZNIKA

- zaštita neovisnosti, teritorijalne cjelovitosti i opstojnosti Republike Hrvatske,
- zaštita zračnog prostora RH,
- zaštita akvatorija pod nadležnošću RH,
- obavještajne djelatnosti,
- protokolarne zadaće,
- potpora zemlje domaćina savezničkim snagama,
- traganje i spašavanje,
- odvratanje potencijalnog agresora te obrana RH uključujući pozivanje na članak V. Sjevernoatlantskog ugovora
- obrana članica NATO saveza

operacije odgovora na krize).

- humanitarne operacije.

3. SUDJELOVANJE U MJERAMA IZGRADNJE SIGURNOSTI I POVJERENJA

- obrambena diplomacija,
- regionalne inicijative,
- nadzor naoružanja te izgradnja mjera povjerenja i sigurnosti.

4. POMOĆ CIVILNIM INSTITUCIJAMA U ZEMLJI

- pomoć civilnim vlastima,
- pomoć namjenskim službama u zaštiti i spašavanju ljudi i dobara,
- pomoć civilnim institucijama u

Prilagodbe u obrambenom sustavu

ORUŽANE SNAGE RH

borbi protiv terorizma, krijumčarenja te proliferacije oružja za masovno uništenje,

- pomoć civilnim institucijama izvršenjem ostalih nevojnih zadaća.

Okavko definirane buduće misije i zadaće odobrila je Vlada RH, te su ključno polazište za definiranje potrebnih vojnih sposobnosti.

Iz procjene rizika i prijetnji moguće je postaviti četiri ključna scenarija za koje RH u budućnosti mora imati razvijene sposobnosti učinkovitog reagiranja.

Vojne sposobnosti

Procjena prijetnji i rizika ukazuje na vrlo malu vjerojatnost klasične vojne prijetnje Republici Hrvatskoj. Istodobno se pojavio novi spektar nesimetričnih prijetnji za koje, u dosadašnjem razdoblju, nisu razvijane odgovarajuće sposobnosti.

Okavka promišljanja traže razvoj novih sposobnosti za uspješnu pripremu i sudjelovanje OS u provedbi različitih operacija odgovora na krize. Buduća djelovanja OS RH su vjerojatnija u područjima izvan nacionalnog teritorija, gdje je potporna infrastruktura ograničena ili nepostojeća.

U skladu s tim Republika Hrvatska će najčešće djelovati kao dio snaga NATO saveza, Ujedinjenih naroda, Europske unije ili kao dio nekih drugih *ad hoc* koalicijskih snaga. Iz ovog se može zaključiti kako RH ne treba izgrađivati ni održavati obrambene sposobnosti za svaki mogući događaj, nego treba razvijati uravnotežene, koherentne i fleksibilne snage sposobne za učinkovito djelovanje zajedno s drugim zemljama/saveznicama. Obuka i opremanje OS RH moraju odgovoriti ovim zahtjevima.

Kao članica Partnerstva za mir i provedbom procesa MAP, Republika Hrvatska je odredila i priprema snage za sudjelovanje u NATO/PfP vođenim operacijama. Ove snage predstavljaju temelj snaga koje će po prijemu Republike Hrvat-

ske u NATO savez biti određivane za zajedničke snage Saveza.

Buduće vojne sposobnosti bit će plan-ski i postupno razvijane zbog ograničenja koja Republika Hrvatska ima u pogledu obučavanja dovoljnog broja osoblja i postrojbi, modernizacije opreme i naoružanja te priuštivosti takvih sposobnosti. Tijekom toga procesa provodit će se redovite konzultacije s partnerima i Savezom u cjelini.

Konačni cilj razvoja sposobnosti je dostizanje, održavanje i poboljšavanje operativnih sposobnosti koje podupiru glavne misije i zadaće OS RH. Sposobnosti moraju zadovoljiti potrebe nacionalne obrane te obavljanje drugih zadaća u skladu s Ustavom RH i drugim zakonima, a po prijemu RH u NATO i potrebe kolektivne obrane.

Tijekom definiranja potrebnih vojnih sposobnosti koje će OS RH imati uvažavane su sljedeće temeljne pretpostavke:

Do prijema u NATO OS RH moći će izvoditi:

1. združenu operaciju obrane nacionalnog teritorija,
2. jednu operaciju uklanjanja posljedice krizne situacije u zemlji (angažirane snage ekvivalenta namjenski organizirane bojne),
3. jednu operaciju u sklopu međunarodnih operacija odgovora na krize (angažirane snage ekvivalenta do satnije). U ove se snage ne računaju pojedinci koji sudjeluju u međunarodnim misijama.

Nakon prijema u NATO OS RH moći će izvoditi:

- združenu operaciju obrane nacionalnog teritorija s pozivom na članak V. Sjevernoatlantskog ugovora
- jednu operaciju sa snagama deklariranim za sudjelovanje u sustavu kolektivne obrane (ojačana satnija do 2009. godine, bojna nakon 2009.)
- jednu operaciju uklanjanja posljedica krizne situacije u zemlji (angažirane

Prilagodbe u obrambenom sustavu

ORUŽANE SNAGE RH

snage ekvivalenta namjenski organizirane bojne) i

- jednu operaciju u sklopu međunarodnih operacija odgovora na krize (angažirane snage ekvivalenta do jedne satnije).

U cilju ostvarenja sposobnosti pravodobnog angažiranja postrojbi OS RH u navedenim operacijama, one će se nalaziti u različitim stupnjevima spremnosti za izvršenje namjenskih zadaća:

- visoko spremne snage su spremne intervenirati unutar 24 sata u različitim tipovima operacija u zemlji, a unutar 5 dana u različitim tipovima operacija u inozemstvu ako su uključene u NATO snage brzog odgovora (*NATO Response Force - NRF*), odnosno u borbene skupine EU (*Battlegroups*)

- spremne snage mogu dostići punu borbenu spremnost za 30 dana. Namijenjene su za obavljanje zadaća zaštite nacionalnih interesa i zadaće unutar Saveza. Snage u ovom stupnju spremnosti (osim snaga za nadzor zračnog prostora) bit će u cijelosti razmjestive te opremljene i osposobljene za djelovanje na cijelom području RH. Od ukupnih kopnenih snaga 40% će biti opremljeno i osposobljeno za djelovanje izvan granica. Spremne snage su u cijelosti popunjene stalnim sastavom

- snage na niskom stupnju spremnosti svoju punu borbenu spremnost mogu dostići u roku od 30 do 90 dana. Namijenjene su za potporu i djelovanja spremnih snaga i njihovu popunu. Popunjene su ugovornom pričuvom i stalnim sastavom

- snage s duljim vremenom uspostave svoju punu borbenu spremnost mogu postići u roku od 120 do 180 dana. Namijenjene su za nacionalnu obranu i dopunu snaga, a popunjavaju se nerazvrstanom pričuvom.

Strateški pregled obrane ne daje popis svih vojnih sposobnosti, već se bavi vojnim sposobnostima ključnim za oblikovanje i razvoj OS RH kako slijedi:

- sposobnost združenog djelovanja OS RH i djelovanja sa saveznicima/partnerima,

- razmjestivost i mobilnost,
- jedinstveni sustav zapovijedanja i nadzora,

- sposobnosti kopnenih snaga,
- sposobnosti mornaričkih snaga,
- sposobnosti zrakoplovnih snaga,
- sustav obuke i školovanja,
- logistički sustav.

1. Sposobnost združenog djelovanja OS RH i djelovanja sa saveznicima/partnerima

Uzimajući u obzir činjenicu da će većina budućih operacija OS RH biti združena, daljnja transformacija će se temeljiti na razvoju sposobnosti za združeno djelovanje kroz:

- implementaciju NATO standarda u svim segmentima rada i djelovanja OS RH,

- jedinstven, intergranski sustav zapovijedanja OS RH,

- dostatnu interoperabilnost opreme,
- usuglašenost granskih i rodovskih doktrina sa združenom doktrinom,

- ustrojavanje i izgradnja jedinstvenog komunikacijsko informacijskog sustava (KIS) s ciljem stvaranja integrirane taktičke (situacijske) slike cjelovitog teritorija RH kao potpora jedinstvenom sustavu zapovijedanja i nadzora,

- intenziviranje učenja engleskog i drugih stranih jezika radi povećanja sposobnosti zajedničkog djelovanja s partnerima/saveznicima,

- izgradnju sposobnosti integracije i uvezivanja kopnenih i zračnih snaga u funkciji pružanja bliske zračne potpore, te pomorskih i zračnih snaga u funkciji pružanja zračne potpore pomorskih operacija.

2. Razmjestivost i mobilnost

NATO savez i EU postavili su okvire za razvoj sposobnosti koje sadašnje i buduće članice trebaju razvijati u cilju krei-

Prilagodbe u obrambenom sustavu

ORUŽANE SNAGE RH

ranja zajedničkih snaga. Ti su okviri odredili potrebe za suvremenim rasporedivim (eng. *deployable*) i mobilnim snagama koje mogu odlučno djelovati unutar višenacionalnih snaga te provesti zajedničke ciljeve i političke odluke zemalja članica.

OS RH će se izgrađivati kao cjelovite oružane snage sposobne odgovoriti zahtjevima nacionalne obrane i ujedno zahtjevima članstva u euroatlantskim integracijama. OS RH će težiti (u skladu sa zaključcima iz Istambula) da 40% kopnene komponente OS RH bude strukturirano, obučeno i opremljeno za razmjешtanje (*deployable*), da do 8% kopnenih snaga bude angažirano u nekoj operaciji ili raspoloživo za buduće operacije Saveza (ojačana satnija s rotacijom ili 700-800 osoblja bez rotacije). Svi pripadnici profesionalnog sastava imat će obvezu po potrebi sudjelovati u međunarodnim operacijama.

Razmjestivost i mobilnost snaga osigurat će se:

- povećanjem sposobnosti taktičkog/strateškog zračnog transporta modernizacijom postojećih i nabavom dva nova transportna zrakoplova za transport na srednjim i velikim daljinama,
- pripremom potrebne infrastrukture i sredstava potrebnih za učinkovito premještanje snaga određenih za zadaću,
- nabavom borbenih, drugih oklopnih i transportnih vozila,
- zračnim transportom na taktičkoj razini.

Mobilnost će biti osigurana za sve razmjestive snage po njihovu deklariranju a za ostale snage postupno kroz određeno razdoblje.

Mobilnost i održivost razmjestivih snaga bit će osigurana samostalno ili u suradnji s drugim zemljama članicama NATO saveza.

3. Jedinstveni sustav zapovijedanja i nadzora

Jedinstveni sustav zapovijedanja i

nadzora u OS RH mora osigurati kontinuirano zapovijedanje i nadzor svim dijelovima OS RH u zemlji i inozemstvu. Sustav mora biti neprekidan u redovitim mirnodopskim djelatnostima, izvanrednim situacijama (katastrofe, akcidenti, hitne situacije i sl.) i tijekom izvođenja ratnih operacija.

Zapovijedanje i nadzor svim djelovanjima postrojbi OS RH u zemlji i inozemstvu provodit će se putem nove organizacijske cjeline pri GS OS RH - Zapovjednog operativnog središta.

Potporu sustavu zapovijedanja i nadzora pružat će jedinstveni komunikacijsko-informacijski sustav (KIS) OS RH, koji mora imati sljedeće ključne sposobnosti:

- integriranje sustava na razini Oružanih snaga,
- kompatibilnost s odgovarajućim sustavima zemalja članica NATO saveza,
- sigurna razmjena informacija sa savezničkim zemljama,
- pružanje potpore snagama angažiranim u međunarodnim operacijama,
- pružanje potpore snagama zemalja saveznica dok su na području RH,
- prikupljanje, obrada i raspodjela informacija o stanju na moru i zračnom prostoru korisnicima.

4. Sposobnosti kopnenih snaga

Kopnene snage djelovat će kao okosnica u okvirima sve četiri misije OS RH. Za ostvarenje ove uloge bit će potrebno razviti cijeli spektar sposobnosti, uključujući i one za mobilne operacije izvan nacionalnog teritorija. Ipak, nije vjerojatno angažiranje teških oklopnih postrojbi izvan granica teritorija RH. Naglasak na sposobnosti razmjestivosti bit će stavljen na lakše, mobilne snage koje će paralelno razvijati primjerene sposobnosti održavanja i preživljavanja (zaštite). Radi dostizanja ovih sposobnosti bit će nužno nabaviti i novu opremu (npr. borbena vozila na kotačima), te će se intenzivirati

Prilagodbe u obrambenom sustavu

ORUŽANE SNAGE RH

obuka za provedbu zadaća koje zahtijevaju razmještanje snaga izvan nacionalnog teritorija. Uz borbene sposobnosti, kopnene snage će razvijati i sposobnosti za sudjelovanje u humanitarnim operacijama, pružanja pomoći namjenskim službama u zaštiti i spašavanju ljudi i dobara kada to prelazi mogućnosti namjenskih institucija te pružanja pomoći civilnim vlastima u slučaju kriznih situacija u zemlji.

Za sudjelovanje u savezničkim operacijama sposobnosti i snage koje će RH odrediti po ulasku u NATO (uz već, prije ulaska u Savez, deklarirane snage) temeljit će se na postrojbama već deklariranim u Partnerskim ciljevima. Ove snage će do 2009. biti osnova za ustrojavanje namjenski organiziranih snaga za sudjelovanje u zajedničkim NATO ili EU vođenim operacijama.

Dio postrojbi kopnenih snaga bit će popunjen isključivo profesionalnim sastavom, a dio će biti popunjen pripadnicima ugovorne pričuve. Pričuvne postrojbe će imati djelatnu jezgru koja će provoditi obuku vojnog osoblja i organskih postrojbi u skladu sa zadaćama.

Ukidanjem korpusne organizacije najveće taktičke postrojbe kopnenih snaga bit će brigade.

Glavne postrojbe kopnenih snaga bit će jedna profesionalna motorizirana brigada i jedna profesionalna oklopno-mehanizirana brigada. Mehanizirane/motorizirane bojne iz sastava ovih brigada bit će temeljni modul za formiranje namjenski organiziranih snaga. Stoga će te bojne biti mobilne, raspoređene, opremljene i obučene za brzo djelovanje. Tenkovske bojne neće razvijati sposobnosti raspoređivanja izvan nacionalnog teritorija.

Brigade će u svojem sastavu imati i sve potrebne postrojbe i službe borbene potpore koji osiguravaju tražene sposobnosti pokretljivosti, paljbene moći, vođenja protuoklopne borbe, protuzračne

obrane na malim visinama, NBK obrane i zaštite, osiguranju pokretljivosti i protu-pokretljivosti te samodostatnom logističkom potporom za provedbu operacija.

U sastavu profesionalne (gardijske) motorizirane brigade bit će ustrojene četiri bojne motoriziranog pješništva. U cilju povećanja njihove ukupne borbene moći bit će postupno opremane borbenim vozilima na kotačima. Ova brigada će osim zadaće obrane RH imati i zadaću sudjelovanja u zajedničkim NATO/EU vođenim operacijama.

Profesionalna (gardijska) oklopno-mehanizirana brigada će u svojem sastavu imati dvije tenkovske i dvije mehanizirane bojne s postrojbama i službama borbene potpore. Iako se ne predviđa uporaba cijele brigade u operacijama Saveza, sustav obuke i način uporabe bit će usklađen tako da omogućava operativnu uporabu u skladu s NATO doktrinom.

Borbena potpora će, osim kao integralni dio profesionalnih brigada, biti ustrojena i u samostalne postrojbe borbene potpore. Dio ovih postrojbi će biti popunjen potpuno profesionalnim sastavom, a dio će biti popunjen pričuvom. U pričuvnim postrojbama bit će ustrojena djelatna jezgra sa zadaćom obuke dodijeljenog osoblja.

Topničke postrojbe će temeljne sposobnosti manevra vatrom i pružanja vatrene potpore na srednjim daljinama u svim meteorološkim i borbenim uvjetima (uključujući i NKB uvjete) ostvarivati postojećim topničkim i raketnim sredstvima. Uz ove temeljne sposobnosti postupno će se nadograđivati i sposobnosti pokretljivosti i preživljavanja.

Postrojbe veze uz temeljne sposobnosti uspostave i održavanja komunikacijskih sustava kroz stacionarnu i mobilnu komponentu veza održavaju i razvijaju i druge specijalističke sposobnosti kao što su pružanje komunikacijsko-informacijske potpore snagama angažira-

Prilagodbe u obrambenom sustavu

ORUŽANE SNAGE RH

nim u sustavu kolektivne obrane i snaga zemalja saveznica na području RH te pružanja pomoći civilnim institucijama u kriznim situacijama. Svojom opremom, sredstvima i standardnim operativnim postupcima postat će kompatibilne s odgovarajućim sustavima NATO saveza. Postizanje potrebne razine interoperabilnosti na ovom području bit će jedan od najviših prioriteta opremanja i modernizacije OS RH u razdoblju do 2015. godine.

Postrojbe PZO kopnenih snaga namijenjene su za vođenje protuzračne borbe na malim visinama i bit će opremljene postojećim sredstvima. Sudjelovat će i u obrani najznačajnijih elemenata OS RH i infrastrukturnih objekata u sklopu integriranog sustava obrane zračnog prostora RH.

Inženjerijske postrojbe namijenjene su za osiguranje preživljavanja, pokretljivosti i protupokretljivosti postrojbi. Imajući u vidu velike površine RH koje nisu u potpunosti razminirane, održavat će i dalje razvijati ograničene sposobnosti razminiranja, koje se mogu iskoristiti i kao dio nacionalnih sposobnosti u međunarodnim operacijama. Za nacionalne potrebe nastavit će se i razvoj sposobnosti pružanja pomoći namjenskim službama u zaštiti i spašavanju ljudi i dobara (prirodne i ekološke katastrofe).

Postrojbe NBKO-a održavaju sposobnosti NBK zaštite postrojbi OS RH organizacijom i provedbom dekontaminacije i prikupljanja, obradom i raspodjelom podataka o mogućim kontaminatima. Svojom organizacijom i opremom bit će u stanju sudjelovati i u međunarodnim vojnim i drugim operacijama.

Razmatrajući opasnosti od terorističkih napada, sposobnosti postrojbi NBKO moraju omogućiti uspješno otkrivanje NBK kontaminata te oružja za masovno uništavanje, njihove brze i sigurne neutralizacije, odnosno ograničavanja njihova djelovanja i uklanjanje posljedica u slu-

čaju terorističkog napada. Za potrebe pomoći civilnim institucijama, postrojbe NBKO će svoje postojeće sposobnosti moći upotrijebiti i za pomoć prilikom ograničavanja, umanjenja i uklanjanja posljedica eventualnih tehnološko-tehničkih nesreća.

Postrojba za specijalna djelovanja će izgrađivati sposobnosti za izvršavanje specifičnih vojnih i drugih zadaća od nacionalnog interesa.

Vojno-obavještajna postrojba namijenjena je za obavještajnu potporu OS RH i izgrađivat će sposobnosti prikupljanja, analize i distribucije obavještajnih podataka posebno važnih za planiranje i provedbu vojnih operativnih djelovanja. Uz namjenske zadaće postrojba će biti spremna pružiti civilnim institucijama pomoć od nacionalnog interesa.

Postrojbe Vojne policije nastavljaju razvoj postojećih sposobnosti za provedbu vojno-policijskih zadaća na teritoriju RH u skladu sa zakonskim odrednicama. Postrojbe Vojne policije OS RH bit će ustrojene pod jednim zapovjedništvom i pružat će vojno-policijsku potporu svim dijelovima OS RH. Svojom opremom, obukom i postupcima bit će sposobne sudjelovati u međunarodnim operacijama odgovora na krize.

Pričuvne postrojbe bit će korištene za potrebe nacionalne obrane, ali će ih biti moguće upotrijebiti i za jačanje potencijala OS u sudjelovanju u operacijama u inozemstvu.

Postojeći pričuvni sastav će se smanjiti, a intenzivnijom obukom pričuvne postrojbe će se postupno dovesti na visoku razinu obučenosti. Postupno će se uvoditi ugovorna pričuva i od 2010. godine ona će biti uspostavljena na veličini do 50% djelatnog sastava. Po isteku ugovora bivši pripadnici djelatnog sastava i ugovorne pričuve bit će evidentirani u evidenciji nerazvrstane pričuve, a i sadašnja obvezna pričuva OS RH postupno će biti prevedena u nerazvrstanu pričuvu.

Prilagodbe u obrambenom sustavu

ORUŽANE SNAGE RH

5. Sposobnosti mornaričkih snaga

Činjenica da je RH zemlja pomorske orijentacije s izuzetno dugom granicom na moru nameće Hrvatskoj ratnoj mornarici (HRM) brojne redovite zadaće. U cilju zaštite nacionalnih interesa na hrvatskom dijelu Jadrana HRM će razvijati uravnotežene snage i sposobnosti za zaštitu teritorijalnog mora i ribolovno-ekološke zone, sudjelovanje u borbi protiv svih oblika nesimetričnih ugroza, sudjelovanje u aktivnostima na osiguranju slobode plovidbe na Jadranskom moru, zadaće potrage i spašavanja, aktivnosti obrambene diplomacije, potporu zemlje domaćina savezničkim snagama te pomoć civilnim institucijama. Mogući budući razvoj sposobnosti mornaričkih snaga za sudjelovanje u NATO ili u EU vođenim pomorskim operacijama bit će preispitan u zasebnoj studiji, koja će se provesti tijekom 2005.

U idućem srednjoročnom razdoblju HRM će se grupirati u dvije glavne skupine. Prva će se sastojati od snaga za presretanje (3 raketne topovnjače), bitnice mobilnog obalnog lansera i snaga za protuminske aktivnosti. I sposobnosti protupodmorničkog djelovanja bit će održavane u ovoj skupini. Ovdje će biti prioritet uvođenje u uporabu novoizgrađenog minolovca za uklanjanje mina u priobalju i lukama te uspostava protuminskih ronilačkih timova, čime će se razviti sposobnost osiguranja prohodnosti plovnih putova, ali i cjelokupna sposobnost antiterorističkog djelovanja OS RH.

Druga skupina obavljat će zadaće Obalne straže izravno suradujući s drugim državnim institucijama u cilju zaštite suvereniteta i provedbe zakona u dijelu Jadrana pod nadležnošću RH. Obalna straža će za potrebe provedbe i nametanja zakona i propisa RH u području obalnog mora i zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa razvijati sposobnosti za zadaće borbe protiv terorizma, krijumčarenja ljudi, roba i oružja za masovno uništava-

nje, nadzora državne granice na moru, traganja i spašavanja na moru, sprječavanja ekoloških katastrofa, osiguranja slobode plovidbe, te sprječavanja nedopuštenog ribolova i ostalih nedopuštenih radnji. U slučaju potrebe, snage za presretanje HRM-a mogu pomoći snagama Obalne straže u provedbi njihovih zadaća.

Dominacija zadaća Obalne straže u okvirima HRM u nadolazećem razdoblju je očekivana. Time je i sve izraženija potreba znatnih investicija u opremanje HRM-a radi dostizanja potrebnih sposobnosti.

U postrojbu komunikacijsko-informacijskih sustava (KIS) integrirat će se elementi za nadzor morske površine i dijela zračnog prostora te elementi za osiguranje sustava veza. Radari Peregrin bit će uvezani i s FPS 117 radarima osiguravajući na taj način sliku i za različite korisnike izvan OS RH.

U dijelu logističke potpore održavat će se sposobnosti mornaričko-tehničke opskrbe, održavanja mornaričko-tehničkih materijalnih sredstava za provedbu II. stupnja održavanja, opsluživanja plovila i sposobnosti za potporu zemlje domaćina.

6. Sposobnosti zrakoplovnih snaga

Uzimajući u obzir ranije izloženu procjenu prijetnji, značaj obrane nacionalnog zračnog prostora je smanjen. Ipak, povećanje vjerojatnosti terorističkih aktivnosti u budućnosti, posebice mogućnost uporabe zrakoplova u takvim aktivnostima, zahtijeva zadržavanje i unaprjeđenje sposobnosti kontrole i zaštite zračnog prostora (eng. *air policing*) kao jedne od ključnih zadaća u okvirima prve misije OS RH. Zrakoplovne snage će pružati potporu kopnenim snagama osiguravajući im sposobnosti razmjешtanja i održivosti te će osigurati infrastrukturu i sredstva potrebna za provedbu potpore saveznicima u okvirima potpore zemlje domaćina. Zrakoplovstvo će također pridonositi u provedbi drugih misija OS RH kroz

Prilagodbe u obrambenom sustavu

ORUŽANE SNAGE RH

operacije potrage i spašavanja, kao i pomoć civilnim institucijama u slučaju katastrofa, akcidenata i hitnih situacija.

Nakon ograničene nadogradnje, postojeći zrakoplovi MiG 21 ostvarivat će sposobnosti kontrole i zaštite zračnog prostora najkasnije do 2010. Kratkoročno, sposobnosti će biti unaprijeđene nabavom opreme za slijetanje noću i u uvjetima smanjene vidljivosti. Održavanje ovih sposobnosti i nakon 2010. zahtijeva zamjenu ovih zrakoplova, što podrazumijeva prethodnu složenu evaluaciju operativnih potreba, troškova nabave i održavanja borbene spremnosti, obuke na nadzvučnim zrakoplovima, ali i potreba za modernim oružnim sustavima na ovim zrakoplovima. U tom cilju, cjelovita studija izvodljivosti bit će dovršena do konca 2006.

Posebni naglasak bit će stavljen na razvoj sposobnosti taktičkog transporta snaga razine satnije u okvirima nacionalnog teritorija. Primarno namijenjene vođenju antiterorističkih operacija, ove sposobnosti će omogućiti OS RH sudjelovanje u različitim humanitarnim i drugim zadaćama u potpori civilnim institucijama RH i njenog neposrednog okružja. Ove sposobnosti mogu biti ostvarene i postojećim podzvučnim zrakoplovima i transportnim helikopterima. Sposobnost razmjешtanja snaga izvan nacionalnog teritorija dobiva na značaju uzimajući u obzir buduće sudjelovanje OS RH u operacijama NATO saveza i EU-a. Stoga će ove sposobnosti biti ojačane nabavom dodatna dva zrakoplova za transport na srednjim i većim udaljenostima.

Zrakoplovstvo će nastaviti provoditi zadaće protupožarnog djelovanja, sukladno potrebama Vlade RH koja za to osigurava posebna sredstva. Također, bit će održavane ograničene sposobnosti za medicinsku evakuaciju.

Nova uloga zrakoplovnih snaga bit će provedba ciljanog nadzora teritorijalnog mora RH i ribolovno-ekološke zone u

potpori operacijama Obalne straže. Ove zadaće bit će provedene postojećim zrakoplovnim sredstvima sukladno operativnim potrebama.

Novoinstalirani radari FPS 117 osiguravaju kontrolu i nadzor zračnog prostora i obavljanje zadaća HRZ-a i PZO-a. Slika koju daju ovi radari bit će uskoro spremna i za doprinos RH jedinstvenom NATO sustavu razmjene podataka o nadzoru zračnog prostora (ASDE). Radari FPS 117 i radari Peregrine u sastavu mornaričkih snaga davat će cjelovitu radarsku sliku za potrebe Obalne straže, HRM-a i civilnih institucija.

U dijelu logističke potpore održavat će se sposobnosti opsluživanja letenja, održavanja u I. i II. stupnju te sposobnost za potporu zemlje domaćina.

7. Sustavi obuke i školovanja

Sustav granske obuke i razvoj granskih doktrina bit će u nadležnosti zapovjedništava grana, a sustav školovanja vojnog i civilnog osoblja, kao i znanstveno-istraživački i razvojni rad za potrebe OS RH, u nadležnosti Hrvatskog vojnog učilišta.

Zapovjedništva grana osigurat će sustavnu i kvalitetnu obuku pojedinaca i postrojbi, u skladu sa zahtjevima koje nameće približavanje RH punopravnom članstvu u NATO.

U sastavu Središta za borbenu obuku HKoV izgrađivat će se sposobnost za obuku postrojbi i zapovjedništava do razine bojne, a u Simulacijskom središtu sposobnost za obuku zapovjedništava do razine brigade.

Sustav obuke bit će sposoban učinkovito i u potpunosti ispuniti potrebe OS RH za rodovskom, granskom i združenom obukom. Osim razvoja programa obuke, granska zapovjedništva će osigurati i koordinirati uporabu svih resursa potrebnih za obuku te voditi računa o njihovom prilagođavanju zahtjevima i zadaćama postrojbi.

Prilagodbe u obrambenom sustavu

ORUŽANE SNAGE RH

Za potrebe obuke logističkih specijalnosti ustrojava se obučno središte logistike u sastavu Zapovjedništva za potporu (ZZP).

Specifična obuka pripadnika vojne policije provodit će se u sklopu vojne policije.

Hrvatsko vojno učilište kao središnja ustrojbeno cjelina za razvoj i provedbu školovanja vojnog i civilnog osoblja iz područja obrane i sigurnosti, te kao mjesto razvoja znanstvenog rada za potrebe OS-a, razvijat će sposobnosti za:

- školovanje časnika kroz suradnju s civilnim institucijama,
- vojno i funkcionalno školovanje časnika i dočasnika,
- osposobljavanje vojnog i civilnog osoblja za dužnosti u višenacionalnim stožerima,
- integraciju i razvoj vojno-civilnog sustava školovanja,
- znanstveno-istraživački rad za potrebe nacionalne sigurnosti i obrane RH,
- razvoj sustava učenja na daljinu za potrebe obrane,
- izdavačku djelatnost i razvoj klasičnih i elektroničkih knjižnica.

Hrvatsko vojno učilište bit će prvenstveno organizirano kao obrazovna institucija, a ne kao vojna postrojba.

8. Sposobnosti logističkog sustava

Logistički sustav će održavati i razvijati sposobnost pružanja cjelovite i neprekidne logističke potpore elementima OS RH u zemlji i u inozemstvu.

Sposobnost osiguranja uvjeta za dnevni život i funkcioniranje razvijat će se centralizirano za sve elemente OS RH oslanjajući se u najvećoj mogućoj mjeri na usluge civilnih organizacija u onim djelatnostima i aktivnostima koje nemaju izravan utjecaj na borbenu spremnost postrojbi i zapovjedništava u OS RH.

Sposobnost održavanja materijalnih sredstava razvijat će se u sklopu OS RH u dijelu koji je od vitalnog značaja za iz-

vršavanje operativnih zadaća zapovjedništava i postrojbi. Održavanje materijalno-tehničkih sredstava provodit će se u OS RH u mjeri koja osigurava dostizanje zahtijevane razine borbene spremnosti postrojbi OS RH. U najvećoj mogućoj mjeri, u području održavanja OS RH će se osloniti na gospodarske kapacitete u zemlji.

Logističke postrojbe OS RH razvijat će sposobnosti za provedbu logističke potpore u sklopu nacionalne i kolektivne obrane te u kriznim situacijama, osiguravajući provedbu svih zadaća u miru i ratu, uključujući i moguću potporu civilnim strukturama.

Nastavit će se razvoj dostignutih sposobnosti zajedničkog djelovanja s logističkim sustavima zemalja članica NATO-a, za što će se provesti odgovarajuće promjene sustava obuke i izobrazbe u području logistike. Nastavit će se razvoj, usvajanje i primjena hrvatskih vojnih normi usklađenih s NATO STANAG normama.

Sustav logistike će održavati postojeće sposobnosti i nastaviti razvoj sposobnosti osiguranja logističke održivosti postrojba OS RH upućenim u međunarodne operacije (razine do jedne bojne) te odgovarajućeg doprinosa logističkih postrojbi OS RH u NATO/PfP vođenim operacijama.

Sustav logističke potpore nastaviti će se razvojem sposobnosti potrebnih za potporu zemlje domaćina (Host Nation Support - HNS) snagama NATO-a i EU-a. Dostizanje punih operativnih sposobnosti na području HNS-a planira se za 2009.

U skladu s definiranim misijama i zadaćama OS RH će razvijati i održavati sposobnosti potpore civilnim strukturama u slučajevima prirodnih katastrofa i tehničkih akcidenata osiguranjem kapaciteta za smještaj i prehranu, uređaja za pročišćavanje i opskrbu vodom i transport.

Zdravstveni sustav OS RH održavat će i razvijati postojeće sposobnosti preventivne, primarne i stomatološke zaštite

Prilagodbe u obrambenom sustavu

ORUŽANE SNAGE RH

pripadnika OS RH. Pored toga zdravstveni sustav će razvijati sposobnosti pružanja dijela specijalističko-konzilijarne zaštite za pripadnike OS RH u vojno-zdravstvenim središtima, te specijalističke zaštite dijela vojnih osoba dodijeljenih civilnim bolničkim centrima. Dio subspecijalističke djelatnosti razvijat će se za potrebe zrakoplovne i pomorske medicine.

Za potrebe zdravstvene skrbi pripadnika OS RH koji sudjeluju u međunarodnim operacijama OS RH će razvijati sposobnosti zdravstvene pripreme i imunizacije osoblja za specifične klimatske i zdravstvene uvjete te pripreme i upućivanja modula ROLE-1, te razinu zdravstvene zaštite ROLE-2 prema partnerskim ciljevima. Uz navedeno, OS RH će razvijati sposobnosti provedbe veterinarske zaštite, zdravstvene opskrbe, provedbu zdravstvene obuke i zdravstvene zaštite.

Cjelokupni spektar zdravstvene potpore OS RH dopunjavat će se s osloncem na zdravstveni sustav RH u zemlji kao i na savezničke medicinske kapacitete u operacijama izvan zemlje.

Struktura snaga

Elementi snaga iz kojih je utvrđena struktura OS RH prikazani su u tablici u prilogu 7.4. Temeljni moduli su bojna za borbene rodove, bojna/satnija za rodove borbene potpore, eskadrile za zrakoplovstvo i divizijuni za mornaricu. Svakom temeljnom modulu dodijeljena je primarna zadaća i jedna ili više sekundarnih. Broj potrebnih elemenata za izvršenja zadaća jedan je od čimbenika kojim se definiraju potrebne buduće sposobnosti OS RH.

Buduća struktura snaga kreirana je iz definiranih elemenata borbenih snaga, uz poštovanje temeljnih načela učinkovitosti, modularnosti, te koncentracije raspoloživih resursa. Ostali elementi snaga (upravljačko-zapovjedni, nadzorni, obrazovni, obučni, logistički i dr.) dopunjavaju strukturu slijedeći ista načela.

Nova struktura snaga omogućava uravnotežen razvoj potrebnih sposobnosti u okolnostima postojećih proračunskih ograničenja. U njezinu kreiranju je stoga izbjegnuto preklapanje nadležnosti, a administrativni dio smanjen je na najmanju moguću mjeru. Broj zapovjednih razina je racionaliziran radi osiguranja učinkovitosti jedinstvenog sustava zapovijedanja i nadzora i jasne raspodjele odgovornosti i nadležnosti.

Buduće OS RH veličinom neće prelaziti 16 000 djelatnih vojnih osoba, a broj civilnog osoblja u strukturama OS RH neće prelaziti 2000 osoba. Pričuvna komponenta OS RH imat će do 8 000 pripadnika ugovorne pričuve. Ovako definirane veličine rezultat su traženja ravnoteže između priuštivosti u smislu proračunskih mogućnosti, te potrebe održavanja i razvoja sposobnosti nužnih za odgovor na postojeće i buduće rizike i prijetnje.

Ciljana veličina OS RH ostvarit će se planskim smanjivanjem, a kroz dinamiku preustrojavanja i prilagođavanja nove strukture.

Glavne značajke predložene strukture Oružanih snaga su:

- smanjenje broja postrojbi,
- smanjenje broja razina zapovijedanja,
- popunjavanje stalno spremnih snaga profesionalcima,
- popunjavanje pričuvnih postrojbi djelatnom jezgrom,
- reorganiziranje koncepta pričuve uvođenjem ugovorne pričuve,
- jedinstveni sustav školovanja na razini OS RH i granski sustav obuke,
- smanjena brojčana veličina zapovjedništava svih razina,
- jedinstveni stacionarni logistički sustav s osloncem na vanjske usluge,
- združeno djelovanje postrojbi Oružanih snaga i modularno organiziranje zapovjedništava u operacijama.

Dugoročnim planom razvoja OS RH odredit će se dinamika, načini i okviri dostupne provedbe reformi kroz više faza.

Prilagodbe u obrambenom sustavu

ORUŽANE SNAGE RH

U prvoj fazi težište će biti usmjereno na preustrojavanje, popunu, opremanje i dostizanje spremnosti postrojbi deklariranih za sudjelovanje u NATO/PfP vođenim operacijama te na smanjenje organizacijskih cjelina i zapovjedne strukture. U kasnijim fazama će se reorganizirati ostali dijelovi i postrojbe OS RH.

rativnog planiranja i rukovođenja vojnim operacijama od drugih stručnih poslova i zadaća koji su u nadležnosti GS OS RH. U tom će smislu doći do reorganiziranja pojedinih upravnih funkcija te do uvođenja novih, kao što je npr. uvođenje dvaju zamjenika načelnika GS OS RH. Pristožernim postrojbama zapovijeda

Slika 3. Glavna zapovjedna struktura OS RH

Glavni stožer je združeno tijelo Oružanih snaga ustrojeno u sklopu Ministarstva obrane, nadležno za zapovijedanje, pripremu i uporabu Oružanih snaga, u skladu sa zapovijedima vrhovnog zapovjednika i aktima ministra obrane. Nadležan je za uporabu OS RH i obavlja stručne poslove za potrebe vrhovnog zapovjednika i ministra obrane.

Pri GS OS RH bit će ustrojeno Zapovjedno-operativno središte sa zadaćom dnevnog zapovijedanja i nadzora operacijama u zemlji i inozemstvu. Za planiranje i izvođenje velikih operacija ustrojavat će se namjenski organizirana zapovjedništva koja će rukovoditi snagama dodijeljenim za operacije.

Sadašnje uprave GS OS RH će biti reorganizirane na način koji omogućava jasno razgraničenje poslova i zadaća ope-

GS OS RH, a one izvršavaju zadaće u cilju osiguranja jedinstvenosti funkcioniranja OS RH. Vojna policija OS RH će biti reorganizirana i ujedinjena u jedinstvenu postrojbu pod jednim zapovjedništvom.

Postrojba veze bit će organizirana kao pristožerna postrojba i osiguravat će potpunu funkcionalnost stacionarnog, mrežno-informacijskog i kriptozastitnog sustava veza, te funkcionalnost radio-veza, što će osigurati neprekidnost, brzinu i kriptozastitu u sustavu zapovijedanja i izvješćivanja, te prijenosa podataka na strateškoj razini.

Počasno-zastitna postrojba u svojem će sastavu imati i Orkestar OS RH te će obavljati protokolarne zadaće. Središnjica elektroničkog izviđanja provodit će elektroničko djelovanje na strateškoj razini.

Prilagodbe u obrambenom sustavu

ORUŽANE SNAGE RH

Na strateškoj razini ustrojiti će se središte za obuku za međunarodne vojne operacije sa zadaćom osposobljavanja pojedinaca i postrojbi za sudjelovanje u međunarodnim operacijama.

Zapovjedništva tri grane OS RH bit će nadležna za ustrojavanje, popunu, razvoj, opremanje i uvježbavanje zapovjedništava i postrojbi za provedbu namjenskih zadaća. Postrojbe koje su im podređene nalaziti će se u zapovijedenom stupnju spremnosti. Osim toga, zapovjedništva grana bit će zadužena za profesionalni razvoj osoblja, razvoj granske i rodovske doktrine te za obuku djelatnog i pričuvnog osoblja. Sudjelovat će i u drugim stručnim poslovima od interesa za cjelokupne OS RH, kao što je npr. razvoj združene doktrine.

Pod Zapovjedništvom Hrvatske kopnene vojske (ZHKoV) bit će ustrojene profesionalne i pričuvne postrojbe s djelatnom jezgrom. Gardijska motorizirana i oklopno-mehanizirana brigada te postrojba za specijalna djelovanja bit će popunjene isključivo profesionalnim osobljem i one će činiti glavnu borbenu snagu OS RH. Od ostalih borbenih snaga pod zapovijedanjem ZHKoV-a bit će ustrojena i jedna pričuvna pješačka brigada. Borbena potpora bit će potpuno profesionalne postrojbe (vojno-obavještajna postrojba, postrojba NBKO i postrojba veze) te pričuvne postrojbe (topničko-raketna postrojba, postrojba PZO, inženjerska postrojba). Logistička potpora borbenim postrojbama i postrojbama za borbenu potporu bit će osigurana ustrojavanjem organskih logističkih postrojbi i ustrojavanjem jedne logističke brigade popunjene najvećim dijelom pričuvom.

Obuku pojedinaca i postrojbi KoV provodit će djelatna jezgra ustrojena u pričuvnim rodovskim postrojbama. Obuka zapovjedništava će se vršiti u Simulacijskom središtu, a borbena obuka u Središtu za borbenu obuku.

Hrvatska ratna mornarica (HRM) bit

će popunjena isključivo profesionalnim osobljem. Osim tradicionalnih zadaća postrojbi HRM na zaštiti hrvatskih nacionalnih interesa na hrvatskom dijelu Jadrana, Zapovjedništvo HRM će pripremati postrojbe i za obavljanje zadaća iz područja obalne straže. Preuzimanje zadaća Obalne straže u nadležnost HRM-a predstavlja optimalno rješenje za međuresorno uvezivanje buduće Obalne straže RH, s obzirom na to da postojeći kapaciteti HRM (radari, brodovi) jedini u RH omogućavaju provedbu zadaća Obalne straže na otvorenom moru. Uz to, u HRM-u već postoji kvalificirano osoblje i mogućnosti za obučavanje za provedbu ovih zadaća. Pomorske snage za obavljanje operativnih zadaća bit će ustrojene u dvije flotile. Potporu pomorskim snagama pružat će obalne snage i postrojba KIS (postrojba obalnog motrenja i veza). U ustroju mornaričkih snaga bit će organizirani granski elementi za pružanje specifične potpore djelovanju pomorskih snaga.

Obuka pojedinaca za potrebe grane obavljat će se u mornaričkom središtu za obuku.

Sve postrojbe Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane (HRZ I PZO) bit će potpuno profesionalne i organizirane u dvije zrakoplovne baze, i jednu postrojbu KIS (ZMIN i veza). U zrakoplovnim bazama bit će ustrojene eskadrile aviona i helikoptera te logističke postrojbe za opsluživanje i održavanje zrakoplovnih tehničko-materijalnih sredstava (ZTMS).

Postrojba ZMIN-a namijenjena je za neprekidni nadzor zračnog prostora RH, a svojim djelovanjem će sudjelovati u zaštiti suvereniteta hrvatskog zračnog prostora.

Zapovjedništvo HRZ-a i PZO-a ima i zadaću integriranja cjelokupnog sustava obrane i zaštite zračnog prostora RH, a dijelom svojih snaga sudjelovat će i u izvršavanju zadaća Obalne straže u hrvatskom dijelu Jadrana.

Prilagodbe u obrambenom sustavu

MJESTO I ULOGA CIVILNE OBRANE

Obuka pojedinaca za potrebe grane obavljat će se u granskom središtu za obuku.

U cilju ekonomičnijeg mirnodopskog funkcioniranja i učinkovitije potpore operacijama OS RH, sustav logističke i zdravstvene potpore bit će ujedinjen pod Zapovjedništvom za potporu (ZZP).

Osim odgovornosti za funkcioniranje logističke potpore i sanitetskog zbrinjavanja u nadležnosti Zapovjedništva za potporu bit će i obuka logističkog i osoblja saniteta. Održavanje materijalno-tehničkih sredstava i kvaliteta življenja u vojarnama pripadnika OS RH će se u najvećoj mogućoj mjeri oslanjati na sustav vanjskih usluga. Skladišni kapaciteti će biti ujedinjeni i organizirani na manjem broju lokacija.

Logističke postrojbe i ustanove bit će organizirane na način koji omogućava organiziranje logističke potpore postrojbi u operacijama dodjeljivanjem pojedinaca, dijelova postrojbi ili specijaliziranih logističkih postrojbi zapovjedništvu koje izvodi operacije.

U procesu transformacije logističkog sustava u ZZP-u će biti ustrojene i nove cjeline s funkcijama koje sada nisu razvijene u OS RH, kao što su Središte za koordinaciju kretanja, Središte za nadzor i ispravnosti UbS-a, i slično.

Logističke i sanitetske postrojbe angažirane za potporu u operacijama bit će popunjene vojnim osobljem, dok će sustav stacionarne logistike biti najvećim dijelom popunjen civilnim osobljem.

Hrvatsko vojno učilište je organizacija nadležna za izobrazbu pojedinaca za potrebe cjelokupnih OS RH. Vojna izobrazba će se provoditi integrirano u sustavu OS RH kroz sustav vojnog školstva i u suradnji s civilnim obrazovnim institucijama. Hrvatsko vojno učilište imat će ustrojbene elemente za školovanje časnika, dočasnika i civilnog osoblja. Osim toga, Hrvatsko vojno učilište će provoditi istraživanja i izdavačku djelatnost za potrebe OS RH.

MJESTO I ULOGA CIVILNE OBRANE

Uz vojnu obranu, RH će nastaviti razvijati civilnu komponentu obrambenog sustava nastojeći osigurati primjerene sposobnosti odgovora na puni spektar rizika i prijetnji. To podrazumijeva, uz razvoj novih sposobnosti OS RH za provedbu netradicionalnih zadaća, razvoj i civilnih institucija za zaštitu i spašavanje i reagiranje na krizne situacije u zemlji.

Civilna komponenta obrambenog sustava je skup institucija i aktivnosti usmjerenih na pripreme za obranu države i za obranu države nevojnim sredstvima. Ona obuhvaća tijela državne vlasti i uprave, lokalne samouprave, pravne osobe nositelje obrambenih priprema te organizacije za zaštitu i spašavanje ljudi i očuvanje materijalnih dobara.

Civilna obrana nevojnim sredstvima i načinima osigurava djelovanje vlasti, gospodarstva i društvenih djelatnosti, opskrbu i zaštitu radi preživljavanja stanovništva te podupire vojnu obranu države.

Kako prilagodba cjelokupnog obrambenog sustava novim strateškim i sigurnosnim okolnostima podrazumijeva i prilagodbu civilne komponente obrane, ona će biti reformirana tako da omogući odgovor na suvremene ugroze i rizike, ali i uvezivanje cjelovitog obrambenog sustava RH u sustave kolektivne sigurnosti NATO-a i EU-a. Kompleksnost potrebnih rješenja na ovom području zahtijeva usku suradnju više državnih resora. Osnivanjem posebne međuresorne skupine za definiranje i predlaganje rješenja na ovom području RH je otvorila put reformi civilne komponente obrane, koja će rezultirati strateškim, normativnim, organizacijskim i operativno-planskim rješenjima kompatibilnim s odgovarajućim rješenjima na tom području u državama NATO-a i EU-a.

S obzirom na prirodu modernih prijetnji i rizika područja upravljanja krizama zaslužuju posebnu pozornost, te će

Prilagodbe u obrambenom sustavu

GLAVNE POLUGE PRILAGODBE OBRAMBENOG SUSTAVA

buduća organizacijska rješenja osigurati sposobnosti odgovora na krize u nacionalnim okvirima, ali i šire. Međunarodna uloga RH, te njezine aktivnosti na području potpore miru, a posebice sudjelovanje u rekonstrukciji područja zahvaćenih krizama, zahtijevaju sustavnu i usku civilno-vojnu suradnju, radi ostvarivanja potrebnih sposobnosti za izvršavanje kompleksnih zadata u sklopu operacija odgovora na krize u inozemstvu. Sposobnosti potpore zemlje domaćina radi primanja pomoći u krizama na teritoriju RH ili u njezinu bližem okruženju razvijat će se u okvirima civilne obrane usklađeno sa sposobnostima OS RH na ovom području.

U cilju uređenja budućeg sustava civilne obrane usklađenog procjenom ugroza i rizika za RH te s konceptom kolektivne obrane u idućem srednjoročnom razdoblju provest će se sljedeće aktivnosti:

- redefinirat će se cjelovit koncept civilne obrane usklađen s nacionalnim sigurnosnim i obrambenim konceptom, te će biti doneseni podzakonski akti za područje civilne obrane usklađeni s postojećim zakonodavstvom (s proširenjem na krizne situacije) kojima će se urediti sustav na nacionalnoj razini i stvoriti preduvjeti za kvalitetnije izvršenje međunarodnih obveza u području civilne obrane,

- provest će se potrebna organizacijska prilagodba novom konceptu,
- bit će izgrađen odgovarajući informacijski sustav koji će olakšati provedbu logističke potpore civilne obrane kolektivnoj vojnoj obrani i potpore mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu, ali i ukupnu koordinaciju na područjima upravljanja krizama,

- zaokruživanje cjelokupnog sustava civilnog i civilno-vojnog upravljanja krizama na nacionalnoj razini očekuje se do konca 2009. godine.

Osiguranje ljudskih i materijalnih resursa za područje civilne obrane provodit će se u skladu s definiranim konce-

ptom civilne obrane prema posebno usvojenim planovima.

GLAVNE POLUGE PRILAGODBE OBRAMBENOG SUSTAVA

Profesionalizacija

U pogledu služenja vojnog roka u RH zamjetan je trend povećanja zahtjeva za civilnim služenjem. Uz to, raščlamba zahtjeva obuke upućuje na to da je postojeći vojni rok nedovoljno dug da bi se ročni sastav u potpunosti osposobio za upravljanje složenim vojno-tehničkim sustavima. Sve veća složenost budućih misija i zadata OS RH i potrebe modernizacije vojne tehnike zahtijevaju prilagodbu postojećeg tipa vojne organizacije, konkretno, popunu OS RH dragovoljcima.

Iz navedenih razloga, uzimajući u obzir nalaze Studije o profesionalizaciji, SPO predlaže postupni prijelaz na potpuno profesionalni sastav OS RH te uređenje pričuvnog sastava na načelima ugovorne (plaćene) pričuve.

Odluka o suspenziji služenja vojnog roka kao dijela vojne obveze ima snažne implikacije kako na samu vojnu organizaciju i obrambeni sustav, tako i na cjelokupno društvo RH. Postupna profesionalizacija OS RH bit će realizirana kroz obrambene razvojne planove. U skladu s odlukom o profesionalizaciji uskladit će se područje vojne obveze, te će se definirati načini popune i održavanja spremnosti pričuve.

Doktrina

Jedna od temeljnih karakteristika uređene organizacije jest posjedovanje pravila i načela djelovanja. U vojnoj organizaciji ključno je imati usvojenu doktrinu kojom se omogućava usklađeno korištenje sposobnosti u provedbi misija i zadata. Ključni dokumenti iz ovog područja bit će izrađeni i usvojeni do konca 2007. Buduće doktrine OS RH bit će u skladu s

Prilagodbe u obrambenom sustavu

GLAVNE POLUGE PRILAGODBE OBRAMBENOG SUSTAVA

NATO doktrinama, pri čemu će se u njih ugraditi iskustva stečena u Domovinskom ratu.

Buduće doktrine omogućit će potrebnu interoperabilnost OS RH sa snagama saveznika na razini taktika, tehnika i procedura. Na području samostalnog djelovanja OS RH doktrine će omogućiti integraciju sposobnosti grana i njihovo združeno djelovanje.

Sustav doktrinarnih dokumenata obuhvatit će združenu doktrinu, doktrine grana, rodova, struka i funkcionalnih područja, te će usmjeriti sustav izobrazbe i obuke k stvaranju planova i programa usmjerenih na misije i zadaće OS RH.

Uz doktrinarnu dokumentaciju ovaj će sustav obuhvatiti i jedinstvenu listu svih aktivnosti koje proizlaze iz misija i zadaća te jedinstveni pojmovnik vojnog nazivlja. Na taj će se način jednoznačno definirati značenje ključnih pojmova iz područja obrane, čime će se omogućiti konzistentna komunikacija u nacionalnim i međunarodnim okvirima.

Interoperabilnost i norme

Optimalna razina interoperabilnosti jedan je od ključnih preduvjeta funkcioniranja OS RH u okvirima sustava kolektivne obrane. To podrazumijeva strukturalnu, proceduralnu i tehničku interoperabilnost elemenata obrambenog sustava RH s elementima obrambenih sustava NATO i EU. Interoperabilnost zahtijeva usvajanje i primjenu normi kompatibilnih s onima u NATO-u i EU-u.

Postojeća razina interoperabilnosti OS RH sa snagama partnera i budućih saveznika nije na zadovoljavajućoj razini, s obzirom na zastarjelost vojne opreme i tehnike, te nedostatnu implementiranost doktrina i drugih normi u skladu s NATO normama (STANAG). Radi podiza-

nja razine interoperabilnosti, RH planski i intenzivno provodi partnerske ciljeve koje je u okvirima PARP i MAP procesa prihvatila. Ostvarivanje preuzetih partnerskih ciljeva zahtijeva usvajanje i implementaciju određenog broja NATO normi, kako u sustavu MO i OS RH, tako i na nacionalnoj razini. Sustav normizacije u MO i OS RH definiran je i ustrojen tijekom 2003. godine i u potpunosti je usklađen s NATO sustavom normizacije. Time su stvoreni preduvjeti za sustavno usvajanje i implementaciju normi na kojima će se temeljiti razvoj i funkcioniranje obrambenog sustava RH.

Dostizanje potrebne razine usvojenih i implementiranih normi uvjetovano je proračunskim mogućnostima RH i zahtijeva vrijeme u kojem je moguće provesti usvajanje i primjenu ključnih NATO normi. S obzirom na ograničene proračunske mogućnosti utvrdit će se prioriteta koji će omogućiti ostvarivanje optimalne razine usklađenosti sa sustavom kolektivne obrane u najkraćem mogućem vremenu.

Prioriteti na ovom području su: ostvarivanje interoperabilnosti elemenata obrambenog sustava koji će u bliskoj budućnosti biti angažirani u međunarodnim operacijama, potom ostvarivanje interoperabilnosti spremnih snaga te u ostvarivanju interoperabilnosti cjelokupnog obrambenog sustava. Pri tome, najviši stupanj prioriteta imaju operativne norme kojima se definiraju taktike, tehnike i procedure, dok materijalne i administrativne norme u ovom trenutku imaju niži stupanj prioriteta. Implementacija svih normi koje zahtijevaju partnerski ciljevi je zadaća koja će se planski provoditi. Potrebna razina interoperabilnosti snaga u okvirima prvog prioriteta ostvarit će se do 2009.

Resursi obrane

LJUDSKI RESURSI

Postojeća struktura osoblja rezultat je procesa nastajanja OS RH u ratnim uvjetima kao i manjak sustavnosti na području upravljanja osobljem. Niz obilježja ove strukture ukazuje na značajne nedostatke koji negativno utječu na ukupne sposobnosti obrambenog sustava: neprimjerena starosna struktura, relativno veliki broj upravljačkog u odnosu na izvršno osoblje, nepovoljna kvalifikacijska struktura i raspored osoblja. Izostanak konzistentne politike upravljanja osobljem jedan je od glavnih uzročnika slabe učinkovitosti u korištenju resursima i provedbi zadaća obrambenog sustava.

Optimalna struktura osoblja postići će se planskim pribavljanjem i izdvajanjem osoblja te s time usklađenim upravljanjem karijerama osoblja. Sustav upravljanja osobljem ima zadaću osigurati raspoređivanje najsposobnijih i najkompetentnijih osoba na odgovarajuće dužnosti. Jasno i potpuno definirana politika upravljanja osobljem usmjeravat će sve aktivnosti sustava upravljanja osobljem k tom cilju na učinkovit i ekonomičan način.

Dosljedna provedba politike upravljanja osobljem osigurat će sljedeće:

- učinkovito pribavljanje i odabir osoblja,
- protočnost osoblja stalnim planskim prijemom i otpustom osoblja
- transparentnost i jednake mogućnosti profesionalnog razvoja,
- motivirajuće i objektivno ocjenjivanje i nagrađivanje te stimuliranje radne uspješnosti,
- rotaciju i napredovanje u karijeri,
- primjerenu kvalitetu življenja i skrb o obitelji,
- starosnu strukturu osoblja usklađenu sa standardima profesionalnog razvoja,
- optimalnu strukturu osoblja usklađenu s misijama i zadaćama OS RH te mogućnostima proračuna,
- fleksibilnost usklađenu s potrebama službe,
- kvalitetnu pripremu osoblja za izdvajanje.

Politika upravljanja osobljem provodit će se planski, u četiri glavna programska područja: pribavljanje i odabir, profesionalni razvoj, potpora i izdvajanje osoblja.

Procesom pribavljanja osoblja osigurat će se kvalitetno osoblje s tržišta rada te na taj način ispuniti zahtjeve obrambenog sustava za odgovarajućim osobljem.

Profesionalni razvoj omogućit će se pažljivim oblikovanjem karijere i njenim upravljanjem, što će osigurati stjecanje potrebnog iskustva, znanja i vještina. Promicanje će se temeljiti na načelu jednakih mogućnosti i natjecanja te planskom razvoju karijere osoblja u skladu s potrebama službe i mogućnostima proračuna. Koncept upravljanja karijerom primijenit će se i na upravljanje civilnim osobljem.

Postupak ocjenjivanja unaprijedit će se prema vlastitim iskustvima i standardima NATO zemalja te će predstavljati izvor službenih informacija o uspješnosti djelovanja djelatnika glede njegova profesionalnog razvoja. U skladu s potrebama prilagodbe postupaka ocjenjivanja civilnog osoblja inicirat će se i dopune i promjene propisa iz ovog područja na državnoj razini.

Korištenjem postojećih mogućnosti nacionalnog obrazovnog sustava omogućit će se integracija civilno-vojnog školovanja i stjecanje certificirane (licencirane) izobrazbe pripadnika OS RH. Također, kvalifikacije stečene vojnom izobrazbom kao i izobrazbom u okvirima međunarodne obrambene suradnje će se odgovarajuće vrednovati. S obzirom na buduće potrebe sudjelovanja osoblja u multinacionalnim stožerima posebna pozornost posvetit će se odgovarajućem vrednovanju znanja stranih jezika.

Interna izobrazba civilnog osoblja organizirat će se u skladu sa smjernicama zacrtanim u nacionalnoj Strategiji usavršavanja državnih službenika uz maksimalno korištenje mogućnosti izobrazbe u

Resursi obrane

MATERIJALNI RESURSI

okvirima međunarodne obrambene suradnje.

Potporna osoblju kao skup aktivnosti usmjerenih na neposredno zadovoljavanje potreba svakog pojedinca podrazumijeva prije svega skrb o zdravstvenom i psihičkom stanju pojedinca, njegovoj kvaliteti življenja te priznanje doprinosa pojedinca uspješnosti djelovanja organizacije. Skrb o kvaliteti življenja uključuje i programe potpore obitelji. Precizno i transparentno definirani i provedeni planovi stambenog zbrinjavanja, kao središnji dio ovog programa, predstavljat će jedan od najvažnijih motivacijskih čimbenika pripadnika obrambenog sustava.

Plansko izdvajanje osoblja preduvjet je protočnosti personalne strukture, odnosno omogućavanja profesionalnog razvoja mladog osoblja. Usklađenim procesima pribavljanja i izdvajanja osoblja osiguravat će se pomlađivanje i stalno podizanje kvalitete osoblja. Pravilnim pristupom pri izdvajanju osoblja izravno će se utjecati na uspješnost procesa pribavljanja stvarajući prepoznatljivu sliku vojne organizacije u društvu, kao poželjnog poslodavca koji skrbi o svojim pripadnicima.

Upravljanje osobljem bit će jedinstvena funkcija s jasno podijeljenim organizacijskim ulogama i odgovornostima na pojedinim područjima upravljanja vojnim i civilnim osobljem, s jedinstvenom informacijskom potporom i sustavom izvješćivanja o personalnoj spremnosti prilagođenim standardima NATO-a.

Klasifikacija Vojno-stručnih specijalnosti (VSSp) uskladit će se s NATO standardima, istodobno nastojeći ostvariti kompatibilnost s nacionalnom klasifikacijom zanimanja.

Godišnji planovi pribavljanja, profesionalnog razvoja, raspoređivanja i izdvajanja osoblja donosit će se na temelju Plana upravljanja osobljem za dugoročno razdoblje, kojim će se definirati brožani pokazatelji promjena u svrhu dostizanja i

održavanja ciljane strukture osoblja do konca planskog razdoblja.

MATERIJALNI RESURSI

Naoružanje i vojna oprema

Ostvarivanje potrebnih sposobnosti umnogome ovisi o mogućnostima realizacije njihove materijalne komponente, posebice naoružanja i vojne opreme (NVO). Dostizanje i održavanje ciljane razine ove komponente zadaća je sustava upravljanja materijalnim resursima koji mora biti temeljen na načelima učinkovitosti i ekonomičnosti.

NVO OS RH uglavnom je mješavina borbenih sustava istočnoeuropskoga, ex-jugoslavenskog i zapadnog podrijetla, dok je manji dio proizveden u Hrvatskoj. Raspoložive sustave NVO obilježava veliki broj tipova i modela unutar iste kategorije naoružanja, pri čemu je dio opreme tehnološki zastario i nalazi se na kraju vijeka uporabe. Zbog toga je postojeće NVO iznimno zahtjevna u pogledu uporabe i održavanja, što bitno otežava postizanje interoperabilnosti i kompatibilnosti s članicama NATO saveza.

Proces izdvajanja neperspektivnog NVO iz operativne uporabe traje već nekoliko godina čime se omogućilo značajno rasterećenje logističkog sustava OS RH u pogledu operativnih troškova NVO. Definiranje i ustrojavanje buduće strukture OS RH omogućit će dovršavanje ovog procesa, čime će se osloboditi sredstva za primjereno održavanje zadržanog i nabavljenog NVO. Troškovi otpisa i rješavanja izdvojenog NVO, uzet će se u obzir u ovim kalkulacijama. Poseban je problem demilitarizacija streljiva, koji zahtijeva sustavan pristup i plansko rješavanje. Prihvatljivo, učinkovito i ekonomično rješenje ovoga pitanja je izgradnja postrojenja za demilitarizaciju streljiva u RH, koje najbrže dovodi do konačnog rješavanja problema streljiva u RH.

Resursi obrane

MATERIJALNI RESURSI

Radi ostvarivanja ciljanih sposobnosti obrambenog sustava značajna sredstva će se izdvojiti za nabavu novog NVO, te modernizaciju postojećeg, prema sljedećim prioritetima:

- sredstva nužna za ispunjenje zahtjeva interoperabilnosti onih postrojbi koje su angažirane ili će biti angažirane u međunarodnim operacijama, ponajprije komunikacijska oprema i mobilni komunikacijski sustavi, te zaštitna sredstva,
- zapovjedno-informacijsko-komunikacijski sustavi svih razina, te simulacijski sustavi za izobrazbu i obuku,
- zamjena postojećih zastarjelih borbenih sustava suvremenima slijedeći prioritete razvoja budućih sposobnosti OS RH.

Osim postizanja odgovarajuće razine kvalitete, u procesu opremanja i modernizacije OS RH će nastojati maksimalno koristiti se domaćim razvojnim i proizvodnim potencijalima gdje je to moguće i ekonomski isplativo. Pri nabavi NVO iz uvoza prednost će se davati suradnji sa stranim tvrtkama putem zajedničkih razvojnih i/ili offset programa. Presudni kriteriji u odlučivanju o projektima opremanja i modernizacije bit će ekonomičnost i učinkovitost, pri čemu će se primjenjivati pristup vrednovanja cjelokupnog sustava s pratećim elementima i tijekom cjelokupnog vijeka uporabe. Primjenjivat će se i gotova komercijalna rješenja s ciljem racionalizacije troškova.

Osiguranje interoperabilnosti OS RH posebno je zahtjevan proces koji podrazumijeva usvajanje niza NATO normi (STANAG) kao hrvatskih vojnih normi (HRVN) i njihovu primjenu u praksi. U tu svrhu je uspostavljen cjelovit i sveobuhvatan sustav izrade i usvajanja normi, usklađen s NATO načelima normizacije.

S ciljem osiguranja interoperabilnosti s NATO snagama na području logistike, započelo se s implementacijom NATO sustava kodifikacije materijalnih sredsta-

va. S obzirom na kompleksnost problematike, dovršetak ovog procesa se planira kroz razdoblje od 7-10 godina, što potvrđuju i iskustva novih članica NATO.

Sustav upravljanja materijalnim resursima sastojat će se iz tri dijela:

- organizacije nadležne za definiranje politike poslovanja, normativnih i organizacijskih okvira sustava upravljanja materijalnim resursima, izradu planova i nadzor funkcioniranja sustava
- organizacije nadležne za operativnu provedbu zadaća iz područja opremanja, nabave, izgradnje, te najviše razine održavanja u definiranim normativnim okvirima i u skladu s utvrđenom politikom i načelima struke
- logističkog sustava OS RH zaduženog za provedbu operativnih zadaća potpore usmjerenih na održavanje postojećih sposobnosti OS RH.

Tijekom procesa donošenja Dugoročnog plana razvoja OS RH izradit će se Plan opremanja i modernizacije kojim će se utvrditi konkretni projekti na području modernizacije i opremanja s ciljem postupnog dostizanja svih potrebnih sposobnosti do 2015. godine. To uključuje i mogućnost redefiniranja ciljanih sposobnosti u skladu s proračunskim mogućnostima, odnosno s realnim prioritetima cjelokupnog obrambenog sustava.

Objekti i infrastruktura

OS RH koriste se i održavaju veliki broj vojnih objekata, što je veliko opterećenje u pogledu angažiranja ljudskih (čuvanje objekata) i financijskih resursa (režijski troškovi i komunalne naknade).

Na području infrastrukture reforma obrambenog sustava usmjerena je na smanjenje ukupnog broja vojnih objekata, racionalizaciju njihova korištenja, ujedinjavanje kapaciteta i njihovu modernizaciju. Vojni objekti bit će klasificirani u vojne objekte dugoročno perspektivne za OS RH i vojne objekte koji će se realizacijom novog operativnog razmjesta OS

Resursi obrane

FINANCIRANJE

RH napustiti. Za vojne objekte koji su dugoročno perspektivni za potrebe OS RH vršit će se modernizacija infrastrukture u cilju stvaranja kvalitetnih uvjeta života i rada postrojbi OS RH.

Napuštanje neperspektivnih vojnih objekata, uz oslobađanje angažiranih ljudskih i financijskih resursa MORH-a za njihovo održavanje, koristit će se, gdje je to moguće, i za osiguranje dijela resursa potrebnih za modernizaciju perspektivnih objekata i lokacija, kao i za potrebe provođenja programa tranzicije i zbrinjavanja izdvojenog osoblja. Ovo je već predviđeno Programom konverzije, odnosno promjene namjene neperspektivnih vojnih nekretnina, kojim se predviđa, uz odobrenje Vlade RH, mogućnost prodaje, koncesije ili iznajmljivanja ovih nekretnina.

Dugoročnim planom razvoja OS RH definirat će se ciljevi i dinamika razvoja vojnih objekata i infrastrukture, pri čemu će se poštivati ključni kriteriji:

- perspektivnost - određivanje perspektivnih vojarni u kojima će se razvijati objekti i infrastruktura do razine standarda potrebnih za život i rad profesionalnih vojnika i postrojbi te napuštanje neuvjetnih, zastarjelih i dotrajalih vojnih objekata svih vrsta,

- planski pristup - razvoj postojećih objekata i infrastrukture prema potrebama operativnog razmještaja OS RH,

- okrupnjavanje - grupiranje skladišnih objekata izgradnjom dopunskih kapaciteta na perspektivnim lokacijama (strateške pričuve na nekoliko lokacija, operativne i taktičke pričuve u skladu s budućim operativnim razmještajem gotovih snaga), okrupnjavanje vojnih objekata svih vrsta i namjene,

- ekonomičnost - standardizacija i tipizacija objekata i infrastrukture, jednostavnost i ekonomičnost pri izgradnji i održavanju objekata i infrastrukture, racionalizacija potrošnje energenata,

- mobilnost - mogućnost premještanja objekata i opreme montažnog tipa,

- fleksibilnost - mogućnost prilagodbe i objekata i opreme, stvaranje uvjeta za proširenje i modernizaciju perspektivnih objekata u skladu s budućim potrebama i standardima NATO-a (potpora zemlje domaćina-HNS, obuka u kampovima i dr.),

- gospodarski, demografski i ekološki čimbenici, kao i interes društva u cjelini.

FINANCIRANJE

Jedna od polaznih pretpostavki SPO bila je i kreirati strukturu snaga koja će, uz posjedovanje potrebnih sposobnosti, omogućiti strukturu proračuna u omjerima 50 % za troškove osoblja, 30% za provedbu operacija u skladu s misijama i zadaćama, te 20% za opremanje i modernizaciju i druge troškove.

Provedeni izračuni, temeljeni na realističnim projekcijama budućeg obrambenog proračuna, pokazali su da predložena struktura snaga omogućava održavanje

Resursi obrane

FINANCIRANJE

potrebnih sposobnosti u okvirima ciljane strukture proračuna.

Dinamika dostizanja sposobnosti OS RH, međutim, ovisit će o mogućnostima RH da za provedbu reforme obrane izdvoji sredstva u iznosu značajno većem od projicirane veličine od 1,84-1,87% BDP-a. To je posebice značajno za naredno srednjoročno razdoblje u kojem će se odvijati većina ovdje predloženih reformskih aktivnosti. Ovakvi zaključci proizlaze iz potrebe da se ostvari potrebna razina interoperabilnosti, provede zamjena dotrajalih i zastarjelih borbenih sustava i druge opreme nužne za ostvarenje sposobnosti kako ih je, na temelju procjena prijetnji i rizika i budućih obveza RH kao saveznice, definirao SPO.

Iako se potreba osiguranja obrambenog proračuna na razini iznad 2%

BDP-a nameće kao zaključak, SPO ne inzistira na takvom proračunu, jer postoji svijest o ekonomskoj i političkoj stvarnosti u RH. Potrebno opremanje i modernizacija može se provoditi u razdoblju dužem od ovdje promatranog (do 2015. godine). Uz to, znatna sredstva za potrebe opremanja mogu se osigurati i predajom postojeće suvišne vojne infrastrukture i objekata.

Vlada RH za osiguranje provedbe obrambene reforme ima više mogućnosti od samog povećanja obrambenog proračuna. Odluka o provedbi obrambene reforme podrazumijeva napore institucija RH i izvan MORH-a i OS RH. Uspjeh reforme izravno ovisi o snažnoj potpori državnog vrha i odlukama koje će osigurati sredstva za njezinu provedbu.

Upravljanje obranom

MINISTARSTVO OBRANE

Upravljanje je organizacijska funkcija u sklopu obrambenog sustava koja obuhvaća planiranje, organiziranje, rukovođenje i nadzor (kontrolu) obrambenog sustava. Na najvišoj razini upravljanje je uređeno Ustavom RH i Zakonom o obrani koji definiraju odnose i nadležnosti tijela zakonodavne i izvršne vlasti u RH na području obrane.

Time se ujedno definiraju i mehanizmi demokratskog nadzora nad oružanim snagama, pri čemu je jedan od najvažnijih Saborski odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost.

Namjenski ustrojeno tijelo za provedbu funkcije upravljanja obrambenim sustavom u RH je Ministarstvo obrane (MORH) s Glavnim stožerom OS RH.

MINISTARSTVO OBRANE

Glavna zadaća MORH-a je osigurati usklađenost razvojnih procesa u obrambenom sustavu i korištenju obrambenih resursa te realizaciju postavljenih obrambenih ciljeva. Uz to, od najvećeg je značenja definiranje i jačanje pozitivnog identiteta organizacije te razvoj organizacijske kulture temeljene na izgrađenom sustavu vrijednosti čije su glavne značajke: profesionalizam, odgovornost, časno obavljanje dužnosti, odanost, pripadnost organizaciji, inicijativa, stručnost i doprinos organizaciji. Postojeći procesi u MORH-u opterećeni su suvišnim administriranjem te nedovoljno jasnom podjelom nadležnosti, što negativno utječe na učinkovitost cjelokupne organizacije i ograničava ekonomično korištenje ljudskih i ostalih raspoloživih resursa.

Glavni je cilj reorganizacije MORH-a postići učinkovito provođenje funkcije upravljanja (sastavnice: planiranje, organiziranje, rukovođenje i nadzor) kroz glavna područja aktivnosti obrambenog sustava (funkcionalna područja):

- međunarodna obrambena suradnja,
- međuresorna suradnja i civilno-vojno krizno planiranje,

- upravljanje ljudskim resursima,
- upravljanje materijalnim resursima (opremanje, modernizacija i nabava),
- upravljanje financijskim resursima (središnje financiranje),
- obavještajno-sigurnosne djelatnosti.

Uz navedena glavna područja aktivnosti obrambenog sustava MORH osigurava i provedbu potrebnih administrativnih aktivnosti, protokola i aktivnosti u okvirima informiranja i odnosa s javnošću.

Glavni čimbenici buduće reorganizacije MORH-a su predviđeno smanjenje OS RH i potreba povećanja učinkovitosti organizacije u svim segmentima. Proces i u funkcionalnim područjima uredit će se u skladu s modernim metodama upravljanja i normama kvalitete.

U cilju ostvarenja učinkovite funkcije upravljanja, pojedine njene sastavnice imat će organizacijsku cjelinu zaduženu za njezino usklađeno funkcioniranje kroz sva funkcionalna područja MORH-a i OS RH (planiranje, organiziranje i nadzor).

Obrambena politika formulirat će se u skladu sa sigurnosnom i vanjskom politikom RH, te rezultirati jedinstvenim smjernicama za vođenje procesa obrambenog planiranja. Ustrojbeno cjelina za obrambenu politiku i planiranje bit će nositelj ovog procesa te će osiguravati sudjelovanje svih organizacijskih čimbenika koji provode formuliranu obrambenu politiku i usvojene obrambene planove. Postojeći proces obrambenog planiranja će se pojednostavniti i centralizirati, uvažavajući potrebu usklađivanja procesa obrambenog planiranja s NATO obrambenim planiranjem. Revizija procesa obrambenog planiranja provest će se do sredine 2006. godine.

Organiziranje podrazumijeva normativno uređenje organizacije, oblikovanje njezine strukture, unapređenje procesa te koordinaciju djelovanja njenih elemenata. Nositelj ove funkcije bit će Tajništvo mi-

nistarstva. U predlaganju strukture i procesa u MORH-u vodit će se računa o mogućnostima primjene modernih metoda i tehnika upravljanja organizacijom i njezinom učinkovitošću. Uz gore navedene zadaće, Tajništvo će biti nositelj procesa iz područja upravnih i administrativnih aktivnosti, te po potrebi ujedinjavati i druge poslove. Potrebama prilagodbe pravnog okvira posvećen je poseban dio u ovom poglavlju.

Rukovođenje obuhvaća usmjeravanje i odlučivanje i prirodna je zadaća čelnika ustrojstvenih jedinica. Proces odlučivanja o ključnim pitanjima iz područja obrane provodit će se prema precizno uređenim procedurama, kako bi se osigurala optimalna uporaba resursa, transparentnost i jasna odgovornost za razvoj i funkcioniranje funkcionalnih područja.

Nadzor mora osigurati praćenje i vrednovanje provedbe obrambene politike i planova te zakonito, učinkovito i ekonomično funkcioniranje MORH-a i OS RH. U MORH-u će se provoditi upravni i inspekcijски nadzor. Upravni nadzor je zadaća čelnika svih razina. Nositelj inspekcijskog nadzora bit će Inspektorat obrane kojem će se nadležnosti urediti u skladu s potrebom provedbe sveobuhvatne kontrole obrambenog sustava.

Ministarstvo obrane ustrojiti će i posebnu cjelinu za unutarnju reviziju. Unutarnja revizija će se provoditi u skladu s postupcima utvrđenima Međunarodnim standardima unutarnje revizije, Međunarodnog instituta unutarnjih revizora i u skladu s pozitivnom praksom EU.

MORH i OS RH znatno su intenzivirali međunarodnu obrambenu suradnju u posljednjem razdoblju, povećavajući broj aktivnosti na razinu koja zahtijeva znatno naprezanje ljudskih, materijalnih, financijskih resursa. Usmjeravanje ovih aktivnosti i njihovo usklađivanje s obrambenim ciljevima i ukupnom sigurnošću i vanjskom politikom RH nužno je

kako bi se ostvario optimalan omjer angažiranih resursa i postignutih ciljeva na ovom području. To podrazumijeva jasnu podjelu nadležnosti i poslova između organizacijskih elemenata MORH-a i OS RH. Organizacijski elementi međunarodne obrambene suradnje u sklopu MORH-a pratit će i podupirati:

- suradnju s NATO i zemljama članicama Saveza,
- uključivanje RH u zajedničku obrambenu i sigurnosnu politiku EU-a,
- obrambenu i sigurnosnu suradnju u okviru UN-a,
- regionalnu obrambenu suradnju i regionalne sigurnosne inicijative,
- sigurnosnu suradnju u okviru OESS-a,
- obrambenu i sigurnosnu suradnju s ostalim zemljama.

Sigurnosna pitanja zahtijevaju pristup temeljen na načelu učinkovitosti (effect based) kojim se iznalazi optimalno rješenje snaga za provedbu operacija, primjereno konkretno definiranim ciljevima za svaku pojedinu operaciju. To zahtijeva pojačanu međuresornu suradnju. MORH sudjeluje u velikom broju radnih tijela u kojima surađuje s drugim ministarstvima. Započete procese nužno je podići na višu razinu, tako da se omoguće zajednički planovi i ulaganja MORH-a i drugih ministarstava u područjima koja to zahtijevaju. MORH će posebice inicirati ovakve oblike suradnje u područjima realizacije Partnerskih ciljeva definiranih u procesu PARP-a (Partnership Planning and Review Process) i MAP-a (Membership Action Plan), Obalne straže i sustava upravljanja krizama (civilno-vojno krizno planiranje).

Sustav obavještajne i sigurnosne potpore MO i OS RH je dio državnog obavještajno-sigurnosnog ustroja te će se u skladu s nacionalnim i međunarodnim potrebama dalje razvijati i harmonizirati s NATO-om.

Analiza središta moći, prijetnji, ključ-

Upravljanje obranom

PRAVNI OKVIR

nih sposobnosti i ranjivosti, omogućit će neprekidno usmjeravanje, prikupljanje i obradu obavještajnih informacija te raspodjelu obavještajnih proizvoda nadležnim razinama odlučivanja. Time će se omogućiti pravodobno oblikovanje i provedba prilagodbi obrambene politike i oblikovanje potrebnih sposobnosti sustava obrane RH te njegova prilagodba promjenama u okruženju (razvoju prijetnji).

Sustav obavještajno-sigurnosne potpore MO i OS RH nastavit će sudjelovati u aktivnostima Saveza, a posebno u NATO (i EU), čime će ojačavati svoj doprinos zaštiti i obavještajnoj potpori saveznika i snaga OS RH raspoređenih u međunarodnim operacijama.

Cjeloviti poslovni informacijski sustav MORH-a osigurat će razmjenu dokumentacije na siguran i učinkovit način, kao i jedinstvenost postupanja u okviru upravnih i administrativnih poslova. Po odabiru poslovnog informacijskog rješenja za MORH i OS RH provest će se nužne prilagodbe postojećih propisa na ovom području.

Aktivan pristup informiranju i odnosima s javnošću zamijenit će praksu reagiranja, osiguravajući pozitivnu sliku obrambenog sustava u javnosti. Informiranost dužnosnika i građana RH, partnera u okviru međunarodne obrambene suradnje te pripadnika obrambenog sustava RH o zbivanjima u obrambenom sustavu i ciljevima obrambene politike bit će u funkciji potpore reformskim procesima.

Buduća struktura MORH-a uredit će se novom Uredbom o unutarnjem ustrojstvu MORH-a koja će se početi implementirati tijekom 2006. godine. Do ostvarenja pune integracije odnosi upravnog dijela MORH-a i GS OS RH regulirat će se posebnim pravilnikom u skladu s odredbama Zakona o obrani.

Proces smanjenja oružanih snaga

odrazit će se na novu organizacijsku strukturu MORH-a, te će se uspostaviti relativno malo tijelo koje će na učinkovit i ekonomičan način upravljati obrambenim sustavom RH. Organizacijska rješenja u budućoj strukturi MORH-a težit će jednostavnosti, razdvajanju razina formiranja obrambenih politika i razina provedbenih djelatnosti, izbjegavanju nepotrebnog multipliciranja poslova, smanjenju broja veza u poslovnom sustavu, te ukupnoj unutarnjoj i međuresornoj povezanosti.

PRAVNI OKVIR

Pravni okvir za institucionalno djelovanje obrambenog sustava Republike Hrvatske utvrđen je Ustavom RH, Zakonom o obrani, Strategijom obrane RH i Vojnom strategijom RH, Zakonom o službi u OS RH, Zakonom o sudjelovanju pripadnika oružanih snaga, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu. Napuštanje koncepta individualne obrane, te uključivanje u sustav kolektivne obrane zahtijeva prilagodbe obrambene regulative, posebice na sljedećim područjima:

- područje nadležnosti u obrambenom sustavu RH,
- područje vojne obveze,
- područje upravljanja osobljem,
- područje djelovanja elemenata obrambenog sustava RH izvan nacionalnog teritorija i angažiranja i/ili tranzita savezničkih snaga na teritoriju RH.

Pravno-normativno uređenje nadležnosti u obrambenom sustavu RH nužno će se prilagoditi budućem obrambenom konceptu, kako bi se omogućila maksimalna učinkovitost obrambenog sustava uvažavajući načela transparentnosti i demokratske kontrole oružanih snaga.

Zaključak

Strateški pregled obrane provodi se prvi put u RH te predstavlja temelj za nastavak reforme obrambenog sustava i prilagodbe budućem članstvu u NATO. Isto tako, SPO nije imao namjeru odgovoriti na sva pitanja koja se otvaraju na području reforme obrambenog sustava i transformacije oružanih snaga, već samo podvući ključna pitanja i ponuditi odgovore na njih.

Cilj ovog procesa bio je usmjeriti reformu obrambenog sustava i OS RH k razvoju učinkovitih odgovora na sigurnosne izazove modernog svijeta, pri čemu je ostvarenje uvjeta potrebnih za uključivanje u sustave kolektivne obrane i kooperativne sigurnosti NATO i EU jedan od najvažnijih putokaza te reforme. Tekući procesi transformacije obrambenog i sigurnosnog koncepta u NATO-u i EU-u zahtijevat će i dalje preispitivanje odrednica obrambenog koncepta RH i njegovu prilagodbu rezultatima tih transformacija. RH će nastojati u NATO savez i EU pristupiti prilagođena ovim asocijacijama kakve će one biti u trenutku njezina pristupanja.

SPO je uspio u svojem nastojanju - usmjeriti procese obrambene reforme i olakšati prilagodbu cjelokupnog obrambenog sustava konceptu kolektivne obrane koji je RH odlučila prihvatiti apliciranjem za članstvo NATO i EU. Smjernice iskazane u ovom dokumentu bit će ugrađene u razvojne planske dokumente MORH-a i OS RH i na taj način će biti pretvorene u ključne odluke koje obvezuju na provedbu reforme u skladu s tim smjernicama.

U provedbi procesa SPO sudjelovale su ključne institucije nadležne za obrambeni sustav RH: Ured Predsjednika RH, Vlada RH, MORH i OS RH, Ministarstvo vanjskih poslova i Ministarstvo financija. Na najvišoj državnoj razini postignut je konsenzus oko nastavka reforme obrambenog sustava, a hrvatska javnost dobila je priliku utjecati na završni

dokument Strateškog pregleda obrane sudjelujući u javnoj raspravi.

Procjena prijetnji i rizika ukazala je na potrebu vođenja reforme obrambenog sustava u dva područja - na području vojne obrane i na području razvoja novih sposobnosti. Mala vjerojatnost konvencionalne prijetnje prema RH otvara mogućnost provedbe sveobuhvatne reforme oružanih snaga. Zaključci o vrlo visokoj vjerojatnosti asimetričnih prijetnji nameću potrebu razvoja novih, primjerenih odgovora na ove prijetnje kao i potrebu sudjelovanja u kolektivnoj i kooperativnoj sigurnosti euroatlantskih integracija.

Približavanjem euroatlantskim integracijama RH je preuzela brojne obveze koje značajno utječu na definiranje budućih misija i zadaća OS RH, na definiranje obrambenog sustava, te na alokaciju resursa koje RH može odvojiti za potrebe obrane.

Uz prednosti koje donosi članstvo u NATO-u i EU-u, prije svega kroz mogućnost korištenja mehanizama kolektivne sigurnosti, RH mora biti spremna prihvatiti obveze i odgovornosti koje će članstvo u NATO savezu donijeti te razvijati uravnotežene obrambene sposobnosti koje će zadovoljiti potrebe nacionalne obrane, ali i obveze u Savezu.

Nepristupanje u članstvo NATO-a donijelo bi daleko veće i za RH neprihvatljive rizike. U tom slučaju nametnula bi se potreba za individualnim razvijanjem cjelokupnog spektra obrambenih sposobnosti, što podrazumijeva goleme obrambene troškove kroz duže razdoblje. Takvi bi troškovi značajno opteretili gospodarstvo i negativno utjecali na ukupan razvoj RH.

Ciljevi prvog srednjoročnog razdoblja (2005. - 2009.) su: izrada i usvajanje nove Strategije obrane i Vojne strategije; implementacija nove organizacijske strukture MORH-a i OS RH; usvajanje koncepta civilne obrane; izrada i usvajanje obrambenih razvojnih planova; ostvarenje ci-

Zaključak

ljane veličine OS RH i MORH-a; ostvarenje ciljanih sposobnosti i potrebne razine interoperabilnosti snaga deklariranih za NATO; izrada i usvajanje doktrinarnih dokumenata; izrada Studije o potrebnim borbenim sposobnostima HRZ i HRM; uređenje sustava upravljanja osobljem; dugoročna stabilizacija obrambenog proračuna; uskladiavanje zakonodavstva iz područja obrane s NATO i EU; razvoj/na-

bava i implementacija informacijskog sustava MORH-a.

U drugom srednjoročnom razdoblju (2011. - 2015.) potrebno je: realizirati punu interoperabilnost spremnih snaga; postupno dostići ukupne ciljane sposobnosti obrambenog sustava; realizirati ciljanu personalnu strukturu OS RH; dovršiti proces napuštanja neperspektivnih nekretnina; dostići ciljanu strukturu proračuna.

POJMOVNIK

ASDE (Air Surveillance Data Exchange) - NATO sustav razmjene podataka o nadzoru zračnog prostora

Battlegroups, Borbene grupe - Slično NATO snagama za brze odgovore, EU borbene grupe namijenjene su za brzo angažiranje u operacijama odgovora na krize. Borbene grupe temelje se na ojačanoj bojni (do 1 500 osoba). Planirano je imati 13 ovakvih grupa (5 s jednonacionalnim snagama, te 8 multinacionalnih) koje bi se prvenstveno rabile u okvirima Poglavlja VII. Povelje UN (ali ne isključivo).

CSFP (Common Security and Foreign Policy), ZSVP (Zajednička sigurnosna i vanjska politika EU) - Namjera je ZSVP-a da bude sveobuhvatan i da pokriva sva područja vanjske i sigurnosne politike. Glavni su ciljevi ove politike: zaštita zajedničkih vrijednosti, osnovnih interesa i neovisnosti Unije; svestrana zaštita Unije i njezinih zemalja članica; očuvanje mira i jačanje međunarodne sigurnosti; promidžba međunarodne suradnje i razvijanje i konsolidacija demokracije, vladavine prava te poštivanje ljudskih prava i temeljnih sloboda.

ESDP (European Security and Defence Policy), ESOP (Europska sigurnosna i obrambena politika) - Isto kao i proširenje Unije, igra značajnu ulogu u određivanju budućnosti Unije. Središnji je cilj jačanje svih sposobnosti Unije kroz koje će se razvijati civilne i vojne sposobnosti neophodno potrebne za prevenciju kriza i upravljanje krizama. ESOP predstavlja ključni projekt za buduće ujedinjenje Europe.

ECAP (European Capability Action Plan), Europski akcijski plan za razvoj (vojnih) sposobnosti - započeo je 2001. godine s namjerom unaprjeđivanja europskih vojnih sposobnosti. Temelji se na četiri načela: unaprjeđenju učinkovitosti i djelotvornosti europskih nastojanja vezanih uz vojne sposobnosti; pristupu europskoj obrambenoj su-

radnji koji karakterizira pristup "odozdo prema gore" (eng. "bottom-up"); suradnji između zemalja članica Europske unije i suradnji s NATO-m; te načelu važnosti postizanja široke javne podrške.

EDA (European Defence Agency), Europska obrambena agencija - Novosnovana Europska obrambena agencija igrat će presudnu ulogu u unaprijeđenim okvirima za razvoj sposobnosti. Zadaća je ove agencije pružanje pomoći zemljama članicama s ciljem poboljšanja vojnih sposobnosti i pružanja potpore Europskoj sigurnosnoj i obrambenoj politici onakvoj kakva je u ovom trenutku i kakva će biti u budućnosti.

Membership Action Plan (MAP), Akcijski plan za članstvo - NATO-ov skup aktivnosti dizajniranih sa svrhom pomoći u pripremama zemljama koje žele postati članice Saveza. Plan pruža savjet, pomoć i praktičnu potporu po svim aspektima NATO članstva.

NATINEADS (NATO Integrated Enhanced Air Defence System) - Sustav razmjene informacija o situaciji u zračnom prostoru među zemljama članicama.

NRF (NATO Response Force) - NATO snage za odgovor koje će optimalizirati sposobnost Saveza brzog odgovaranja na nove prijetnje i izazove. NRF će biti sposobne za brzo raspoređivanje i provođenje integriranih združenih operacija. Sastoje se od tehnološki naprednih, fleksibilnih, rasporedivih, interoperabilnih i održivih snaga, uključujući kopnene, pomorske i zrakoplovne elemente.

NSE (National Support Element) - Nacionalni element za potporu nacionalnih snaga u NATO-vodenim operacijama. Namijenjen isključivo za koordinaciju s logističkim elementima Saveza i saveznika, kao i osiguranje svih vrsta logističke potpore.

Partnership Goals (PG), Partnerski ciljevi (PC) - Mjere koje zemlja partner treba provesti kako bi svoje oružane sna-

Prilozi

POJMOVNIK

ge bolje pripremila za zajedničke operacije s oružanim snagama zemalja članica NATO-a.

Prijetnja - rizik konkretiziran postojanjem sredstava, koja mogu ugroziti nacionalnu sigurnost RH, i političke volje da se ta sredstva upotrijebe (Razlika rizika i prijetnji je politička volja uporabe određenih, vojnih ili nevojnih, sredstava protiv RH).

Rizik - događaj koji može imati negativne posljedice (učinke, efekte) na nacionalne interese RH tj. na nacionalnu sigurnost RH. Osnovne komponente rizika su vjerojatnost nastupanja događaja i učinak koji događaj može proizvesti ako se dogodi.

SEEDIRET - Projekt suradnje na području naoružanja, obrambene industrije,

istraživanja i tehnologije u okvirima SEDM-a.

SEESIM (South East European Simulation Network) - SEESIM kao sredstvo za integriranje nekoliko povezanih SEDM inicijativa kroz seriju vježbi temeljenih na simulaciji. Cilj je bio započeti seriju vježbi i demonstracija 2002. godine uporabom scenarija izvanrednih civilnih situacija. Svrha je SEESIM-a promicati suradnju, koordinaciju i interoperabilnost među SEDM zemljama i SEDM inicijativama.

STANAG (Standardisation Agreement) - Dogovor među zemljama članicama NATO-a o standardizaciji procedura, sustava i komponenata opreme s ciljem učinkovitog zajedničkog operativnog djelovanja.

PARTNERSKI CILJEVI

7.2. PREUZETI PARTNERSKI CILJEVI

PARTNERSKI CILJEVI 2005.		
Broj	Naziv Opći	Napomene
G 0001	OPERACIJE I OBUKA	novi/MAP
G 0028	PREGLED STRUKTURE SNAGA	revidiran/MAP
G 0050	UREĐENJE ZAKONA RADI OMOGUĆAVANJA SUDJELOVANJA U KOLEKTIVNOJ OBRANI	revidiran/MAPG
G 0355	ZAHTEVI ZNANJA STRANIH JEZIKA	proširen/MAPG
G 0360	NACIONALNI PROGRAM SIGURNOSNE SURADNJE S NATO-om	revidiran/MAPG
G 0431	METEOROLOŠKO I OCEANOGRAFSKO (METOC) OSOBLJE	novi
G 2701	ZAPOVIJEDANJE I NADZOR (C2) OBRAZAC ORGANIZACIJE STOŽERA (HQ)	proširen /MAPG
G 2702	NARASTANJE STOŽERA KOMBINIRANIH ZDRUŽENIH NAMJENSKI ORGANIZIRANIH SNAGA	proširen
G 2781	POBOLJŠANJE SUSTAVA SLANJA PORUKA	revidiran/MAPG
G 2782	STRATEŠKI KOMUNIKACIJSKI SUSTAV	novi /MAPG
G 2786	AGENCIJE ZA UPRAVLJANJE FREKVENCIJAMA	revidiran/MAPG
G 2790	SATCOM-BASED OSOBNI KOMUNIKACIJSKI SUSTAV TEMELJEN NA SATELITSKIM KOMUNIKACIJAMA	proširen /MAPG
G 2865	SLUŽBE INFORMACIJSKE POTPORE ZA STOŽERE I OPERATIVNA SREDIŠTA	proširen /MAPG
G 3783	FUNKCIONALNI STRUČNI TIMOVI ZA CIVILNO-VOJNU SURADNJU	proširen
G 4001	OSOBLJE ZA VEZU U LOGISTIČI	revidiran
G 4050	SAVEZNIČKI SUSTAV RAZMJETAJA I KRETANJA (ADAMS)	revidiran
G 4051	AOP VEZA ZA LOGISTIČKO IZVJEŠĆIVANJE	revidiran
G 4055	NATO KODIFIKACIJSKI SUSTAV	proširen /MAPG
G 4153	RASPOREDIVI PRIJEM, RAZMJETAJ, DALJNI POKRET I INTEGRACIJA (RSOI)	novi /MAPG
G 4174	STRATEŠKO KRETANJE NACIONALNIH SNAGA	novi
G 4244	SANITETSKA POTPORA	novi /MAP
G 4250	KONCEPT JEDINSTVENOG GORIVA	proširen
G 4251	TAKTIČKA OPREMA ZA RUKOVANJE GORIVOM	revidiran
G 4255	POTPORA ZEMLJE DOMAĆINA (HNS)	proširen /MAP
G 4350	ZALIHE CJEPIVA PROTIV ANTRAKSA	proširen
G 4351	ZALIHE CJEPIVA PROTIV MALIH BOGINJA	novi
G 4490	NBK ZAŠTITA	novi /MAP
HKoV		
L 0001	OPERACIJE I OBUKA KOPNENIH SNAGA	revidiran/MAP
L 0035	KONTRIBUCIJA BORBENE POSTROJBE	novi
L 0047	KONTRIBUCIJA POSTROJBE BORBENE POTPORE	revidiran
L 0318	PREDNJI KONTROLORI ZRAČNOG PROSTORA (FAC)	novi /MAP
L 0827	UREDAJI ZA TERMOVIZIJSKO NOĆNO PROMATRANJE	revidiran/MAP
L 0956	PREDNJI PROMATRAČI	revidiran/MAP
L 1036	POBOLJŠANJE SPOSOBNOSTI OTKRIVANJA I OTKLANJANJA MINA	proširen
L 2801	TAKTIČKI KOMUNIKACIJSKI SUSTAVI	proširen
L 4211	POTPORA SNAGAMA RAZMJESTENIM IZVAN NACIONALNOG PROSTORA	revidiran/MAP
L 4212	KONTRIBUCIJA POSTROJBE ZA POTPORU BORBENIM DJELOVANJIMA	revidiran/MAP
L 4252	RUKOVANJE GORIVOM ZA KOPNENA VOZILA	revidiran/MAP
HRM		
M 0001	POMORSKE OPERACIJE - TEMELJNA OBUKA	proširen /MAP
M 0003	NORME ZA MORNARIČKE SNAGE	novi /MAP
M 2406P	POMORSKE PROTUMINSKE MJERE (MCM): SPOSOBNOSTI ČIŠĆENJA LUKA	novi /MAP
M 3007	NATO/PfP KOMUNIKACIJE	novi /MAP

Prilozi

PARTNERSKI CILJEVI

HRZ		
A 0001	OPERACIJE I OBUKA ZRAKOPLOVNIH SNAGA	revidiran/MAP
A 1100	KONTRIBUCIJA TRANSPORTNOG ZRAKOPLOVA	proširen /MAP
A 1459	UREĐAJI I RADIO OPREMA ZA ZRAKOPLOVNU NAVIGACIJU	proširen /MAP
A 2900	ZRAČNI NADZOR I UVEZIVOST S NATINEAD	revidiran/MAP
A 3021	NATO KOMPATIBILNI IDENTIFIKACIJSKI SUSTAVI	revidiran/MAP
A 4150	INFRASTRUKTURA I OPERACIJE U ZRAKOPLOVNIM LUKAMA U OKVIRIMA POTPORE ZEMLJE DOMAĆINA	revidiran/MAP
A 4243	SPOSOBNOSTI ZRAKOPLOVNE MEDICINSKE EVAKUACIJE (AE)	revidiran

DEKLARIRANE POSTROJBE ZA PFP AKTIVNOSTI

1. JEDNA LAKA PJEŠAČKA SATNIJA
2. JEDAN VOD SPECIJALNIH SNAGA
3. JEDAN INŽENJERIJSKI VOD (PROTUMINSKA DJELOVANJA)
4. JEDAN INŽENJERIJSKI VOD (HORIZONTALNA KONSTRUKCIJA)
5. JEDAN VOD VOJNE POLICIJE (djeluje na terenu - ISAF)
6. JEDAN VOD ZA NBK OBRANU (DEKONTAMINACIJA)
7. DVA SANITETSKA TIMA

BUDUĆE MISIJE I ZADAĆE OS RH

7.3. BUDUĆE MISIJE I ZADAĆE OS RH

1. ZAŠTITA SUVERENITETA RH I TERITORIJALNE CJELOVITOSTI, OBRANA RH I SAVEZNIKA	
A. Mirnodopske zadaće	
1.1. Zaštita neovisnosti, teritorijalne cjelovitosti i opstojnosti Republike Hrvatske	Stalno spremnim snagama osigurati zaštitu neovisnosti, teritorijalne cjelovitosti i opstojnosti Republike Hrvatske.
1.2. Zaštita zračnog prostora RH	Stalnim nadzorom zračnog prostora otkrivati, presretati i kontrolirati neidentificirane zrakoplove i zrakoplove s nepoznatim namjerama te na taj način osigurati zaštitu integriteta hrvatskog zračnog prostora i pridonositi zračnoj obrani prostora NATO saveza.
1.3. Zaštita akvatorija pod nadležnošću RH	U cilju zaštite suvereniteta i integriteta hrvatskih teritorijalnih voda provoditi stalan nadzor mora i priobalja te rutinskom nazočnošću potvrđivati hrvatski suverenitet i integritet nad teritorijalnim vodama i zaštićenim ekološko-ribolovnim pojasom.
1.4. Obavještajne djelatnosti	Prikupljanjem, obradom i raščlambom obavještajnih podataka i informacija podupirati procese donošenja odluka, planiranje te operativno vođenje i zapovijedanje.
1.5. Protokolarnе zadaće	Osiguravati resurse i osoblje za obavljanje protokolarnih zadaća za državne potrebe te zračni prijevoz za najviše državne dužnosnike i protokolarnе potrebe RH.
1.6. Potpora zemlje domaćina savezničkim snagama	Osiguravati ugovorene resurse savezničkim snagama.
1.7. Traganje i spašavanje	Razvijati i održavati sposobnosti traganja i spašavanja vojnog osoblja na kopnu i moru te pomoć i potporu civilnim službama traganja i spašavanja.
B. Borbene zadaće	
1.8. Odvratanje potencijalnog agresora te obrana teritorijalne cjelovitosti RH uključujući pozivanje na članak V. Sjevernoatlantskog ugovora	Kvalitetnim odabirom osoblja, visokom borbenom spremnošću, članstvom u NATO savezu te ukupnim obrambenim sustavom stvoriti kod potencijalnih protivnika percepciju o neisplativosti postizanja političkih ciljeva spram RH uporabom vojnih sredstava. Obrana teritorija RH vlastitim oružanim snagama te uz pomoć saveznika.
1.9. Obrana članica NATO saveza	Oružane snage RH će poduprijeti svaku članicu NATO saveza, u skladu s odredbama članka V. Sjevernoatlantskog ugovora te poduzeti odgovarajuću akciju, uključujući i uporabu oružanih snaga. Za ovu zadaću RH će opremiti i obučavati deklarirane snage.
2. SUDJELOVANJE U OPERACIJAMA ODGOVORA NA KRIZE U INOZEMSTVU	
2.1. Mirovne operacije	RH zajedno s drugim državama, prema svojim interesima i mogućnostima, pridonosi mirovnim operacijama, djelujući u sklopu međunarodnih organizacija kojih je član (UN, NATO, EU, OESS i druge).
2.2. Humanitarne operacije	Sudjelovanje, u skladu s mogućnostima, u operacijama traženja i spašavanja, pružanju pomoći u katastrofama, operacijama razminiranja, uklanjanju posljedica radioloških, kemijskih i bioloških akcidenata, te medicinskoj evakuaciji i zbrinjavanju.
3. SUDJELOVANJE U MJERAMA IZGRADNJE SIGURNOSTI I POVJERENJA	
3.1. Obrambena diplomacija	Izgradnja povjerenja i razumijevanja s drugim državama i organizacijama kroz posjete i razgovore, izobrazbu, obuku i zajedničke vježbe, zajedničke projekte, stručnu pomoć i suradnju te druge aktivnosti.
3.2. Regionalne inicijative	Aktivnosti unutar regionalnih inicijativa (CENCOOP, Kvadrilaterala-MLF, SEEDM) uključujući vojne vježbe, zajedničke vojne postrojbe i drugo.

Prilozi

BUDUĆE MISIJE I ZADAĆE OS RH

3.3. Nadzor naoružanja te izgradnja mjera povjerenja i sigurnosti (eng. CSBM)

Sudjelovanje u aktivnostima nadzora naoružanja i izgradnje mjera povjerenja i sigurnosti, u skladu s međunarodnim sporazumima i ugovorima koje je RH prihvatila.

4. POMOĆ CIVILNIM INSTITUCIJAMA U ZEMLJI

4.1. Pomoć civilnim vlastima

Pomoć službama i snagama za osiguranje infrastrukture i drugih objekata te zaštite državne granice na kopnu, moru i zraku.

4.2. Pomoć namjenskim službama u zaštiti i spašavanju ljudi i dobara

Pomoć civilnim institucijama i službama u slučaju katastrofa, nesreća te u drugim situacijama u kojima resursi civilnog sektora nisu dovoljni, u skladu s mogućnostima OS-a.

4.3. Pomoć civilnim institucijama u borbi protiv terorizma, krijumčarenja te proliferacije oružja za masovno uništenje

Oružane snage će pružiti nužnu pomoć, prema svojoj ulozi i namjeni te raspoloživim resursima, civilnim službama koje su zadužene za suzbijanje terorističke aktivnosti, prometa oružja za masovno uništenje (eng. WMD), krijumčarenja ljudi, opojnih droga i dobara.

4.4. Pomoć civilnim institucijama provedbom ostalih nevojnih zadaća

Osiguranje osoblja, opreme i stručne pomoći drugim ministarstvima i civilnim institucijama pri obavljanju njihovih zadaća (istraživačka djelatnost, kartografija, hidrološko-meteorološka djelatnost, zaštita spomenika kulture i slične djelatnosti), u skladu s ulogom i namjenom OS-a te raspoloživim resursima.

ELEMENTI BORBENIH SNAGA

7.4. ELEMENTI BORBENIH SNAGA

Cjelina	Element	1. ZAŠTITA SUVERENITETA I TERITORIJALNE CJELOVITOSTI, OBRANA RH I SAVEZNIKA																			2. SUDJELOVANJE U OPERACIJAMA ODGOVORA NA KRIZE		3. SUDJELOVANJE U MJERAMA IZGRADNJE SIGURNOSTI I POVJERENJA				4. POMOĆ CIVILNIM INSTITUCIJAMA U ZEMLJI				POTREBNO ZA ZADACE	
		1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	2.1	2.2	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	4.4	D	P	U										
		D	P	D	P	D	P	D	P	D	P	D	P	D	P	D	P	D	P	D	P	D	P	U								
KOPNE NE SNAGE	MOTORIZIRANA BOJNA	4																					4		4							
	TENKOVSKA BOJNA	2																							2		2					
	MEHANIZIRANA BOJNA	2																								2		2				
	TOP - RAKETNA BOJNA	2																									2		2			
	PROTUOKL. SATNIJA	2																									2		2			
	BOJNA PZO	2																									2		2			
	INŽENJERSKA BOJNA	2																									2		2			
	SATNIJA NBKO	2																									2		2			
	IZVIDIČKA SATNIJA	2																									2		2			
	SATNIJA VEZE	2																									2		2			
	PIJEŠAČKA BOJNA	3								0.3																	0	3	3			
	TENKOVSKA BOJNA	1																									1	1	1			
	TOP - RAKETNA BOJNA	3																									3	3	3			
	PROTUOKL. SATNIJA	1																									1	1	1			
	BOJNA PZO	3																									3	3	3			
	INŽENJERSKA BOJNA	3																									3	3	3			
	SATNIJA NBKO	1																									1	3	4			
	SATNIJA ZA SPEC. DJEL.	1								0.3																	1	0	1			
	VOJNO-OBAVJ. SATNIJA	1																									1	0	1			
BOJNA VEZE	3	1							3	1																3	1	4				
SATNIJA VP	7																									7	0	7				
SRED. EL. IZVJEŠANJA	1																									1	0	1				
ZRAKOPLOV NE SNAGE	ESKADRILA BORB. AVIONA	1							0.5																		1	0	1			
	ESKADRILA TRANS. AVIONA	1								0.5																	1	0	1			
	ESKADRILA TRANSPOR. He	2								0.2																	2	0	2			
	ESKADRILA ZS OB. STRAŽE	1									0.3																1	0	1			
MORNARIČKE SNAGE	BOJNA KIS	1																									1	0	1			
	DIVIZIJUN ZA PD	1																									1	0	1			
	DIVIZIJUN ZA POTPORU	1																									1	0	1			
	DIVIZIJUN OBALNE STRAŽE	1																									1	0	1			
	ODRED MIP DJELOVANJA	1																									1	0	1			
BOJNA KIS	1																									1	0	1				
SATNIJA ZA SPEC. DJEL.	1																									1	0	1				

NAPOMENE: D-djelatno; P-pričuvni; U-ukupno; ZS - Zrakoplovne snage; PD - Površinska djelovanja; MIP - Minska i protuminska; masno oisnuti brojevi - primarna zadaca; kurzivom oisnuti brojevi - sekundarna zadaca (nisu urvisene u ukupan zbioj); Zadaću 1.6. u cijelosti provode logističke postrojbe (nisu prikazane u tablici)

